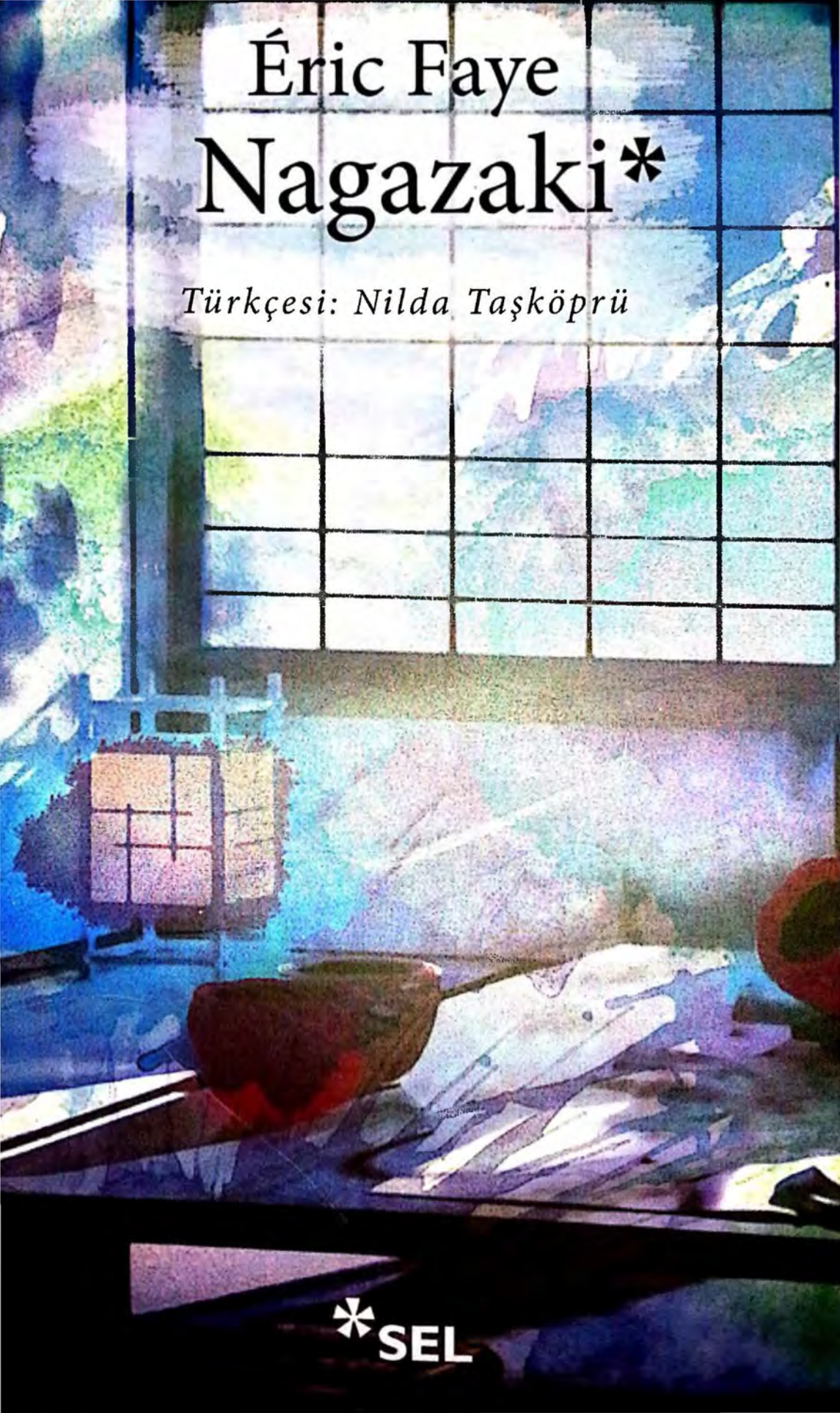

Éric Faye
Nagazaki*
Türkçesi: Nilda Taşköprü
*SEL

NAGAZAKİ*

ÉRIC FAYE, 1963 doğumlu Fransız yazar. Reuters'da muhabir olarak başladığı meslek hayatına yazar olarak devam etti. İlk öyküsü *General Solitude,* Le Serpent à Plumes dergisinde 1992'de yayımladı. Üç yıl sonra, bu öyküden yola çıkarak ilk romanını yazdı. 1991 yılında yazar İsmail Kadere'yi konu alan denemesi ve yazarla yapılmış bir söyleşiden oluşan ilk kitabı basıldı. 1998 yılında, *Je suis le gardien du phare* isimli gerçeküstü öyküleri ile Deux Magots ödülünü aldı. Distopya ve ütopya yazınını inceleyen denemelerinin yanı sıra, gezi edebiyatı türünde eserler de vermiştir.

Yazar, yirmiden fazla yabancı dile çevrilen *Nagazaki* romanıyla 2010 yılında l'Académie française Grand Prix ödülüne layık görülmüştür.

*SEL YAYINCILIK / ROMAN

*SEL YAYINCILIK
Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

http://www.selyayincilik.com
E-mail: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ - DAĞITIM:
Çatalçeşme Sokak, No: 19, Giriş Kat
Cağaloğlu - İstanbul
E-mail: siparis@selyayincilik.com
Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

*SEL YAYINCILIK: 658
ISBN 978-975-570-677-1

NAGAZAKİ
Éric Faye
Roman

Türkçesi: Nilda Taşköprü

Özgün Adı:
Nagasaki

© Editions Stock, 2010
© Sel Yayıncılık, 2013

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Kapak tasarım ve teknik hazırlık: Gülay Tunç

Birinci Baskı: Haziran 2014

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 11931

Éric Faye

Nagazaki

Türkçesi: Nilda Taşköprü

Roman

Aynı kökten gelen bambuların, yeryüzünde dikildikleri yerler birbirlerinden ne kadar uzak olursa olsun, aynı tarihte çiçek açıp, aynı tarihte öldükleri söylenir.

Pascal QUIGNARD

Bu roman, Mayıs 2008'de, Asahi dahil birçok Japon gazetesinde haber olarak yayınlanmış gerçek bir olaya dayanmaktadır.

** Kitaptaki tüm dipnotlar çevirmene aittir.*

Nagazaki'nin sınırında, sokakları cazibesini yitirmiş bir kenar mahallede, müstakil evinde oturan, elli-li yaşlarda; ellisine varmış olmaktan öylesine erken ve öylesine hayal kırıklığına uğramış, bir adam düşünün. Tepelerin üstlerine doğru tırmanan şu yumuşak asfalt kıvrımlarını görüyor musunuz? Sac, bez, kiremit ve başka türlü şeyden oluşan bu şehir köpüğü, çaprazlamasına yükselen, düzensiz bambu duvarına erişince duruveriyor ya, işte ben orada oturuyorum. Ben kim miyim? Abartmaya gerek yok, önemli biri değilim. Korkuluk görevi gören, aslına bakınca da öyle fazla kusurlu olmadığımı düşündürten bekarlara özgü alışkanlıklarım var.

Bunlar arasında iş çıkışı bir iki bardak bira ya da alkol yuvarlamak isteyen iş arkadaşlarıma mümkün olduğunca az uymak da bulunuyor. Akşam yemeği için evimde biraz kendimle baş başa kalmaktan neyse ki hoşlanıyorum: yemek için saat altı buçuğu hiçbir zaman geçirmem. Evli olsaydım kendimden aynı disiplini ke-

sinlikle bekleyemez ve çoğunlukla onlara uymak durumunda kalırdım. Ama "evli" değilim. Bu arada yaşım elli altı.

O gün eve biraz ateşim olduğu için her zamankinden daha erken döndüm. İki kolumda yemeklik torbalarıyla tramvay beni sokağıma bıraktığında saat, daha beşi göstermiyordu. Hafta içi eve bu kadar erken nadir döndüğümden, içeriye sanki gizlice giriyormuşum gibi hissettim. Gizlice demek tabii ki büyük bir laf ama... Yakın bir zamana kadar, ayrılırken kapıyı genellikle kilitlemiyordum; mahallemiz güvenliydi ve etraftaki birçok yaşlı komşu kadın (Öta ve Abe Hanım ve biraz ilerideki diğerleri) günlerinin büyük kısmını evlerinde geçiriyorlardı. Ellerim dolu döndüğümde kapıyı kilitlememiş olmak kolaylık demek: Tramvaydan inince yalnızca birkaç metre yürür sonra sürgülü kapıyı itince zaten içeri girmiş olurum. Ayakkabılarımı çıkarıp terlikleri giydikten sonra mutfak dolaplarına yiyecekleri yerleştiririm. Sonra da oturur soluklanırım ama bugün böylesi bir lüksüm olmadı: Buzdolabını görür görmez önceki günkü şüphelerim uyanıverdi. Oysa ki kapağı açtığımda her şey olağan görünmüştü gözüme. Her şey yerli yerindeydi, yani sabahleyin ben evden ayrılırkenki yerinde. Sirkelenmiş sebzeler, küp küp kesilmiş soya parçaları, akşam yenilecek yılan balığı. Cam rafları özenle gözden geçirdim. Soya sosu ve turp, kurutulmuş yosun ile barbunya ezmesi ve plastik saklama kabındaki çiğ ahtapot. En aşağıdaki rafta üçgen şeklinde küçük, yosunlu pirinç paketleri tam da dört taneydi ve iki patlıcan da oradaydı. Üzerimden bir yük kalkmıştı, zaten cetvelin de beni

yatıştıracağından emindim; bu, paslanmaz çelikten kırk santimetre uzunluğunda bir cetveldi. Cetvelin yazısız tarafına beyaz kağıttan ince bir şerit yapıştırdım, sonra cetveli o sabah açtığım birden çok vitamini olan (A, C ve E) meyve suyu kutusuna daldırdım. Sondamın sıvıyı emmesi için birkaç saniye bekledim, sonra onu yavaşça geri çektim. Bakmaya çekiniyordum. Sekiz santimetre diye okudum. Ben ayrılırkenki on beş santimetreye karşılık, yalnızca sekiz santimetrelik içecek kalmıştı... Birisi gelip içmiş. Oysa ki yalnız yaşıyorum.

Kaygılarım yeniden alevlendi. İçim rahat etsin diye bir süredir seviye ve miktarları kaydettiğim deftere bakarak teyit ettim. Evet, bu sabah gerçekten de on beş santimetredeymişiz... Bir keresinde, buzdolabının içinin de fotoğrafını çekmiştim ama sonra bunu yapmayı bıraktım. İhmalkarlıktan ve gülünç olma korkusundan... Kabul etmek gerekir ki o zamanlar şüphelerim, daha belirsizdi, oysa ki bugün artık hiçbir kuşkum kalmamıştı. Gerçekten de bir şeylerin döndüğünü gösteren yeni bir delile sahiptim. Bu, iki haftada üçüncüsüydü ve bunu bir hayaletin gelip, evimde yiyip içip, artıklardan nasiplendiğine yormayacak kadar da gerçekçi biriydim...

Bundan birkaç hafta önce beliren ilk şüphelerim çabucak kaybolmuştu. Ancak biraz zaman geçtikten sonra, kuşkularım belli belirsiz yeniden boy gösterdi, tıpkı akşam vakti oraya buraya hızla uçuşurken yön değiştiren sineklerin neyle karşı karşıya olduğumuzu anlamamıza fırsat vermeden uzaklaşmaları gibi. Her şey, satın aldığımdan emin olduğum bir yiyeceği bulamayışımla başladı. İlk başta tabii ki kendimden şüphe ettim. Sü-

permarkette bir ürünü sepete attığımızdan ne kadar da eminizdir. Oysa ki onu sadece almaya niyetlenmişizdir. Hafızasının tereddütlerini insanın yorgunluğa yorması ne kadar çekicidir... Yorgunluk neyin kusurunu örtmemiştir ki!?

İkinci seferde, kasa fişini tesadüfen saklamışım, böylelikle hayal görmediğimden emin olabildim: Evet, birden kayıplara karışan balığı gerçekten satın almıştım. Yine de bu saptamadan kesin bir sonuç çıkaramaz, kaygıyla karışık bir şaşkınlıktan hemencecik bir izaha geçemezdim. Sarsılmıştım. Buzdolabımın içi, sanki geleceğimin kendi kendini durmadan tekrar eden bir örneğiydi: İleriki günlerde bana güç verecek moleküller; patlıcan, mango suyu ve de başka şeyler kılığında beni burada bekliyordu. Yarınki mikrop, toksin ve proteinlerim, bu soğuk oda deposunda oyalanıyor ve yabancı bir elin, dönüşeceğim kişiye, gelişigüzel aldığı numunelerle müdahale ettiği düşüncesi beni derinden rahatsız ediyordu; daha da kötüsü, içimi kaldırıyordu. Bu, ne bir eksik ne bir fazla, bir çeşit tecavüzdü.

* * *

Gece, meyve suyunun azalmış olmasına duyduğum şaşkınlığı hiç hafifletmedi. Kılı kırk yaran zihnim, sabahleyin yapbozun parçalarını bir araya getirmek için uğraştı. Böyle zamanlarda, insan beyni araştırır, olanları yeniden kurar, sağlama yapar, bir sonuç çıkartır, bulduklarını çürütür, elindekileri yan yana getirir, varsayımda bulunur, kestirmeye çalışır, şüphelenir. Ta ki ben, sinsi bir üreticinin üzerine slogan olarak *Always being with you*[1] diye özenle yazdırdığı bu gri Sanyo marka buzdolabına lanet okuyana kadar. Hiç perili bir buzdolabı görülmüş müdür? Ya da beslenmek için içindekilerden bir kısmını tüketeni? İş dönüşü, kaygılarımdan kurtulmak istedim; çünkü tedirginlik, yavaş yavaş bir işkenceye dönüşüyordu. Saat daha yeni altı olmuştu, hâlâ önümde zamanım vardı... Bu, son raddeydi ve büyük olasılıkla kendimi gülünç hissedecektim; ancak tedirginliğimin ulaştığı bu noktada artık en önemli şey, neler olduğunu bilmekti. Alışkanlıklarımın canı cehenneme, yemeği daha geç de yerdim.

Dışarı çıkmak için yeniden üstümü değiştirip ayakkabılarımı giydikten sonra Hamanomachi'ye inen bir tramvaya atladım. Yeni "tuzağımı" satın almayı düşündüğüm mağaza, yalnızca iki durak uzaklıktaydı, ayrıca becerikliliğim sonuç verirse daha huzurlu uyuyabilecektim.

Sonuçta, herhangi bir hünere sahip olmamı gerektirmeyen cihazın kurulumu, zannettiğimden de kolay

1 İng. Daima seninle.

oldu. Buzdolabı ölçümlerimi taş devrine gönderiverecek bu küçük maharetim, ancak ertesi gün, iş yerimden uygulanabilecekti. Mümkün olabildiğince erken; saat sekiz dedi mi, orada olmaya çalışacaktım. Harekete geçmiş olmak beni yatıştırmıştı; ama sabırsızlanıyordum ve şunu da belirteyim, biraz da ay saatiyle hareket eder olmuştum: hâlâ ağzıma hiçbir şey koymadığımı saat dokuzu geçtiğinde fark ettim. Artık bir kerelik böyle olsun... Koltuğun yanıbaşında sıcak bir çaydanlık, televizyon izleyerek eğlenmeye çalıştım; ancak kapanmak istemeyen gözlerime hiçbir program çekici gelmedi. O zaman abone olup da aslında hiçbir zaman okumadığım dergiyi açtım. Otuz yedinci sayfada, dikkatimi korkunç şekilde kırışıkları olan biri çekti. Gazeteci, "Tanabe Tomoji'nin ağzına bir damla alkol koymamış" olduğunu ifade ediyordu. Yazı üzerinde göz gezdirirken ne aptallar var diye düşünmeden edemedim! İnsanlığın en yaşlı temsilcisi Tanabe, yüz on üçüncü yaşının eşiğine, gerçekten de yalnızca sebze ve arada sırada canı çektiğinde yediği kızarmış jumbo karideslerle vardığını söylüyor. Adam, bir neşe kaynağı. Bu yaşayan fosilin son keyfi, bir iki jumbo karides ayıklamakmış. Zaten bunlardan giderek daha az yiyormuş çünkü yağda pişirilen yemekler kendisine yaramıyormuş... Yazık sana Tanabe! Yakında Nirvana'ya ulaşınca her şeyin çok daha iyi olduğunu göreceksin: girişe yerleştirdikleri, pisboğazlık edeceğin kızarmış jumbo karides standında, artık yağlıydı değildi derdin de olmaz...

Okurken gülümsüyordum. Öyle bir kaptırmıştım ki kendimi, tuzağım aklıma gelmiyordu ve yazıyı son noktasına varana kadar takip ettim. "Mutluyum", diyordu geçkin ihtiyar, "bir on sene daha yaşarım inşallah." Kafasız şey! Ve sonra bir süre, uzaktaki trafiğin gürültüsü içinde sona eren günü unutup koya, oradaki koyu renkli gemilere ve tersaneye, camdan görmeden bakarak, neden bilmiyorum, öylece karanlıkta durdum.

Bu vakitten sonra egonuz ve onun sürüklediği tüm tortuları (acı, sıkıntı, pişmanlık veya vicdan azabı, kıskançlık) bir bebek gibi uyuyarak hafifleteceğinizi zannetseniz de aslında geceniz kötü başlıyordur. Ağustosböcekleri, her zamanki hallerinden ne bir eksik ne bir fazla, şöyle bir dalar gibi olduğunuzda sizi uyandırıverirler. Yakanızı bırakmayan sarhoş atmacalar da çığlık çığlığa. Ya da bu gece siz mi pek hassassınız? Ağustosböcekleri bir de bakmışsınız, birbiri sıra, bir kulağınızdan girip diğerinden çıkar, gülüşür, alay eder, tek sıra, döne döne, kurnazca yeniden derinliklerine daldıkları başınızın etrafında dört dönerler. Her şeye rağmen, tıpkı dün akşam NHK[2] haberlerinin söz ettiği tazyikli suyla dağıtılan, nerede olduğunu çıkartamadığınız gösterici gibi bunları da şiddetli bir sağanak, gün doğmadan bertaraf eder. Ama madem ki ortada bir davetsiz misafir var, siz neler olduğunu anlayamadan, sizi dövüp sonra da ölüme terkedecek kolları güçlü dostlarıyla onun, her an basit bir ikinci anahtar sayesinde, evinize girebile-

2 Japonya devlet televizyonu Nippon Hōsō Kyōkai'nin kısaltması.

ceğini düşünerek nasıl gözünüzü kırpabilirsiniz? Aklınızdan şunlar geçiyordur: Uyuyamayışım ve birazdan alçak basınç, yüksek basınç derken başımın fena ağrıyacak olması senin yüzünden, davetsiz misafir! Ama yakında senin de zamanın gelecek. Her şey hazır. Saat altı buçuk olmuş bile, kalkmalıyım.

* * *

Öyle bir gün ki artık hiçbir şey olmuyor. Kaderin ipi, fazla gerilmekten olacak, birden koptu. Başka hiçbir şey olduğu yok. Doğumunun o şok dalgası artık ne kadar uzak, ah ne uzak! İşte modern hayat. Varlığın, başarı ile başarısızlık arasında asılı duruyor. Kanın donması ile akması arasında. Geçen hafta tramvayda tüm bunları kendi kendime tekrarlayıp duruyordum ve bu sabah, tramvaydaki aynı yerimde, burada, aynı şehir manzarasına karşı, tespitimin bir ihtimal doğru olmayabileceğini düşünmek beni mutlu etti. Tramvay, durakları hızla geçiyor; bir duraktan diğerine, düşünceli ve sessiz, akıllarını aşan rüyalarının anlamını çözmekle meşgul insanları yutuveriyordu. Acaba uykularında, uyanık olduklarından daha ıssı güçlülerdi? Kankōdōri, Edomachi, Ōhato, Gotōmachi ardından Yachiyomachi, Takaramachi diye ezbere bildiğim duraklar silsilesinden sonra inip bir başka hata geçtim. Bazen kalan yolu yürüyerek gidiyorum ama bu sabah halim yok ve de acelem var.

Bu gıcırtılı tırtıldan iner inmez, ağaçlar altında yürürken ağustos böcekleri, gürültü çarkındaki yerlerini aldılar. Yorum yapıyor, şekillenen cümle ve düşüncelerimi kesiyorlar, o kadar ki iş yerine varınca camları kapatıp arkadaşlardan kısa bir süre pencerelerin böyle kalmasını rica ettim, onlar yüzünden uyuyamadım, bu sabah bir histerikler, hele bir dinleyin, insanın içinden kulak zarına kadar balmumuyla dolmak geliyor, her taraf kapalı olsa bile bizi yine buluyorlar, sesleri camı, betonu deliyor, kalın duvarlardan geçiyor derken, aklıma yeniden kamera ve kendi "duvar geçen"im[3] geldi.

Görev mahalline çekiliyorum. İş arkadaşlarımın gecenin sonunda ulaşan uydu görüntülerini incelemeye koyulduğumu zannetmeleri, benim de onlar gibi bir meteorolog olmamdan. Bilgisayarım ağa bağlanıp programlar açıldıktan sonra her sabah istasyonların gönderdiği en son harita ve raporları yokluyorum. Bugün hiçbir şey, bir uyarı bülteni yazmamı gerektirmediği ya da herhangi acil başka bir iş olmadığı için ekranın aşağısında bir pencere açıyorum, sağda. Birkaç tıklamayla tuzağı işler hale getiriyorum. İşte oldu... Bir de bakmışım, az önce kahvaltı ettiğim huzurlu mutfak belirivermiş karşımda. Her şey yerli yerinde. Eğer eşim bir *ev kadını* olsaydı onu iş yaparken uzaktan izleyebilirdim. İşten ayrılmadan, bize ne yemek hazırladığını bilirdim. Dün akşam yerleştirdiğim kamera çalışıyordu, bundan

3 Marcel Aymé'nin 1943 tarihli, Türkçede Tahsin Yücel çevirisiyle 1956'da Varlık Yayınları'ndan yayınlanmış öyküsüne gönderme.

daha iyisi olamazdı. Koltuğundan oynamadan evini gözetleyen elle tutulmaz, gözle görülmez bir ninjaydım ben. Yorulmadan sıkılmadan her zaman, her yerdeydim işte. Ancak telefon çaldı ve beni çağırdılar. Saat ondaki olağan toplantı öne alınmış, birazdan başlayacakmış. Tüh, tam da tüm dikkatimi aşağıda, sağdaki akvaryuma odaklamak istiyordum... Daha sonra, toplantı bitince üçüncü gözümle yeniden nöbete durdum. Bu küçücük kameraları aslında telefonlara da bağlamak mümkün, benimki de fi tarihinden kalma olmasaydı (üç senelikti) böyle yapabilirdim. Toplantıda zamanımı kaybetmez, bir yandan onların birbirlerini dinlemelerini, konuşmalarının alevlenişini ve yeniden sakinleşmelerini dinler, bir yandan da evimi gözetlemeye devam edebilirdim... Evli olsaydım, ya karımı kıskanacağım için, ya da ondan ayrı kalamayacağım için gözlerimi onun üzerinden ayırmazdım. Kameranın önünden geçerken üçüncü gözüme baştan çıkartıcı bir bakış fırlatır hatta bir öpücük gönderebilirdi. Öğleden sonra hangi kılıkta, hangi arkadaşlarını ağırladığını bilebilirdim. Ancak şu an ortada bekaret kemeri ya da başka bir evlilik bağı yokken kamera, bunların hiçbirine yaramıyordu. Onu yerleştirdiğim gümüşlükten yalnızlığımın buz gibi manzarasını gözler önüne seriyordu ve biraz daha bakarsam ürperecektim. Neyse ki telefon çaldı da bir arkadaş bir şey danıştı. Görevim, denizlerin meteoroloji haritalarına son şeklini vermek, Tsushima-tō'dan Tanega-shima'ya ve daha ötesinde, önlem alarak balıkçıları kurtarmak.

Saatler ilerledikçe ağustosböcekleri de ısrarlarına devam ediyor. Ağustosböceklerinin kara büyüsü beni bir sinir topuna çevirmişti. Bu hayvanlar, her şüpheliyi itirafa mecbur edecek kudretteydi.

Ev, hâlâ bir şey itiraf etmiyor ama.

Aşağıdaki sağ pencereyi büyüttüm, şimdi "ekranı kapla" yaptım. Buna büyük boyutlu bir *hiç* de denilebilir. Ne kadar da garip. Şimdi her şeyi büyütmüş olduğum için mutfağı sanki ayrıntısıyla dolaşıyordum... Küçücük bir şey içime kuşku düşürdü. Setin üzerinde açık seçik görünen, su şişesi miydi? Bazen uzmanlar da bir şeyi benzer sezgiler yoluyla anlarlar: kendilerine gösterilen tablonun sahte olduğuna olan inançları sonsuzdur ancak bunu kanıtlamakta zorlanırlar. Büyük bir adım uzaklaşır, sonra bir o kadar daha yaklaşırlar ya, ben de mutfağı öyle kaygı merceğimden geçiriyordum. Bu odada da sahte olan bir şeyler var. Şişe yerinden oynamış. Ben, 1) toplantıdayken, 2) tuvaletteyken, 3) telefondayken, 4) bir görseli yorumlamakta güçlük çeken bir arkadaş tarafından rehin alınmışken. Şişe, haliyle ben geriden baktığım için de tam bıraktığım yerde görünmüyor olabilir miydi? Bilgisayar karşısında, ayaküstü yemek için öğleden önce yalnızca köşedeki Lawson'a[4] bir *bento*[5] almaya gitmiştim; masa başında bulunmadığım o on dakikayı da şu anda, akşam yemeği yiyeceğim

4 Japonya'da yaygın bir market zinciri.

5 Hızlı yenen yemek anlamına da gelen, bölmelere ayrılmış ve her bir gözünde farklı tür bir yiyeceğin bulunduğu, dikdörtgen, tek katlı, Japon sefertası.

masadan gözlerimi hiç ayırmayarak dengeliyordum. Sabit bir yüksek basıncın ortasına hapsedilmiş bir meteorolog gibiydim. Öğle yemeğimin bulunduğu kutuyu açıp çok renkli yiyeceklerle dolu, ayrımları güzelce belirlenmiş küçük bölmelerin karşısında, bir an sanki bir oyuncak bebek evine baktığım hissine kapıldım. O zaman altı odanın her birine bir kamera yerleştirip ekranı da o kadar bölmeye ayırır ve artık sabahtan akşama kadar yalnızca içinde yaşadığın bentoyu uzaktan gözetleyebilirsin diye düşündüm kendi kendime.

Öğle tatili oldu. Arkadaşlar, kliması kendinden geçmiş *open space* ofisimizden kaçadursun, yalnızca bilgisayarımdaki pencereyi açık bırakarak, ağustosböceklerinin sıkıntısını çekmektense boğulmayı tercih ederek pencereleri yeniden kapatıyorum, öte yandan da kutunun bölmelerindekileri sırayla bitiriyorum. Su şişesi, az önce evyenin biraz daha yakınında değil miydi? Aşağı yukarı on beş, yirmi santimetre gibi... Öyle olduğunu düşünsem de aklım birden karışıyor. Bilinçaltının gördüklerine akılcı bir açıklama yapıştırmayı çok istediğin için uyduruyorsun. Ayrıca yoğurtların kaybolduğundan o kadar emin misin? İhbarda bulunman gerekir, haydi oldu olacak emniyet müdürlüğüne, geçen aylarda üç kutu yoğurdum çalındı, demeye git. Tamam, biraz sakinleş... Şu aralar sinirlerin üstünde.

Öğleden sonra, ayağıma dolaşmaktan daha iyi bir iş bulamamış, iki yeni iş arkadaşıyla konuşuyordum. Onlara bir harita programının kullanılışını anlatırken içim-

den, birini alıp diğerine vurmak geldi; ki şu anın canımı sıkma vakti olmadığını anlasınlar. Bu halim, özellikle birinin ekranın aşağısındaki, *oradaki* kameranın ne işe yaradığını sorduğu zamandaki sert tavrımdan da anlaşılıyor olmalıydı. Mutfağa hızlı bir bakış fırlatıp açıklamalara devam ederek soruyu geçiştiriverdim. Takıntılı birisi ya da depresyondaki bir ev kuşu olduğumu zannetmiş olmalılar. Bu, uzaktan uzağa izlediği ihtiyar annesinin evi neredeydi acaba? Tam da bu ikisine bir şeyler açıklıyordum ki aşağıdaki sağ dikdörtgen hafifçe kararda. Ekranda basık bir leke, hareket etmeye başladı (kameranın geniş açılı merceği görüş alanındaki her şeyi eziyordu, onu bu kadar yükseğe takmamalıydım). Ayrıca karaltı, birkaç dakika boyunca gün ışığına karşı dikilerek sokağa bakan pencerenin önünü kısmen kararttı. Bir yandan yanımdaki iki adama laf anlatırken saçı başı ve ufak tefek görüntüsüne bakılırsa pek de genç olmayan bir kadınla karşı karşıya olduğumu anladım. Yaptığı, sadece odayı bir baştan bir başa yürümek oldu ve sırtı dönük, başı hafifçe yana çevrik olduğundan yüzünü ancak zar zor görebildim, aslında dişe dokunur hiçbir şey seçemedim desem yeridir. Şaşkınlığımı ele vermemek için iki ömür törpüsüne dönüp sakinleri oynayarak sıradan şeylerden söz etmeye başladım. Yaptığım aptalcaydı. Yeniden baktığımda karaltı, kameranın görüş alanından çıkmıştı. Arkadaşlar teşekkür edip sanki bir hayalin elinde oyuncak olmuşum gibi beni boş mutfağımla baş başa bıraktılar. Kadın, mutlaka diğer yöne doğru da yürümeyecek miydi, sabredip görecektim.

On dakika, on beş dakika geçti. Ama yok. Polisi aramam saçma olurdu, ayrıca ne diyecektim, 'karaltı kayboldu' mu? Evi yokladıktan sonra memur şöyle homurdanırdı: Shimura-san[6] belki de paralel bir evrende evlisinizdir ya da nihayet evlenmek istediğiniz kadını gördüğünüzü zannetmiş olabilir misiniz acaba? (Sonra bana yaklaşarak psikiyatr önlüğü giymişçesine): Ergenliğinizde sizi de aşağılayan bir kız mı vardı? Hafızanızın derinliklerinde onun harika hatlarını saklamışsınızdır ve bu derece güçlü bir anı, kafanızda kötü şekilde yer etmiş olacak ki hatırı sayılır bir tıkanıklığa neden olmuş... Yoksa evinizi efsanelerden çıkma bir peri mi kendisine yurt bellemiş? Shimura Bey hepimiz biraz sizin gibiyiz, herkes kendini kurtarmak için bir peri görüyor. Ardından laubali bir yoldaşlık, alçak ses ve uygun bir gülümsemeyle kendi fikrini söylerdi, bir fahişe ya da bir keş, öyle değil mi, itiraf edin hadi, ya da peşinden koştuğunuz sonra da sıkıldığınız bir masöz, herkesin başına gelebilir, gidecek bir yeri olmadığı için size tutunmuştur, siz de haneye tecavüz, hırsızlık suçlamasıyla ondan kurtulmak istemişsinizdir...

Hayır! Bu türden saçmalıkları duymak istemiyordum. Bir kanıt lazımdı. Polislerdeki hikayeler bitmezdi. Ekrandaki *mutfak* penceresini geçici olarak kapattım. Arkadaşlar odadakileri yeniden açtılar ve ağustosböcekleri onar onar bastırdılar. Allah kahretsin. Onların

---

6 Japoncada hanım, bey, sayın anlamlarına da gelen, aile bağını imleyen anne-ağabey gibi kelimelerin, hitap edilen kişinin mesleğinin ve de hayvan türlerinin arkasına da getirilen saygı sözü.

arkasından kargalar hep aynı sesi çıkarıp duruyorlardı: *gak, gak, gak.* Ve bu koronun yan taraflarında solist olarak Urakami Katedrali'nin çanları ile perilerin peşindeki polis sirenleri.

Tramvaydan indiğimde ağustosböcekleri benimle uğraşmaya devam ederken, üzerime salınmış akbabalar kulaklarımın altında marakaslarını sallıyorlar. Görünmeden, ritmlerini çıldırmaya doğru ilerleyen yürüyüşüme uyduruyorlar. Evime girmek beni korkutuyor. Uzaktan bakınca kilit kırılmış gibi durmuyor. Pekiyi bu, beni güvende hissettirdi mi? Bilmiyorum. Her daim gözcülük yapan yaşlı Ōta, beni kaldırıma çakılı kalmış görünce seslendi. Arada sırada bana böyle el eder ve ondan bundan konuşuruz. Bir gün, kendisine oğlunu hatırlattığımı söylemişti. Aynı kuşaktanız, duruşumuz hâlâ aynı uslu, ihtiyar oğlan duruşu ama o, ailesiyle uzakta yaşıyor ve yılda bir kere ziyarete geliyor. Olur da ölürsem o zaman ikinci kere de gelir diye şakaya vuruyor, Ōta. Yine öğleden sonraki dertlerimden olacak, Ōta Hanım'ın mahallenin dedikodularını alevlendirmek için yaptığı gibi teatral bir sesle bana şöyle demesini bekliyorum: onu sizin evden çıkarken gördüm! Ama hayır, halen havadan sudan konuşmaya devam ediyor, o kadar ki soruyu sonunda ben ona soruyorum ve kaşlarını kaldırışından Ōta'nın garip hiçbir şey fark etmediğini anlıyorum, bunun için neredeyse hayıflanıyor da: *oysa ki sabah alışverişi dışında buradan hiç ayrılmadım.* Ekranımdaki o karaltıyı hayal mi ettim? Acaba kamera, devamlı mutfak formikası çektikten bir zaman sonra

ortalığın cinlerini *de* görüntülüyor olamaz mıydı? *Kami*'leri.[7] Ya da bizim içinde kimsenin olmadığını düşündüğümüz bir yere girip çıkan hayaletleri? Acaba tıpkı köpeklerin sahiplerinin duymadığı sesleri işitmesi gibi, kameranın "retina"sı da zamanla insan gözünün göremeyeceği şeylere hassaslaşıyor olabilir miydi? Ben ayrılır gibi yaparken Ōta Hanım, bana yan bir bakış atıyor: Neden pekiyi? Bugün birini mi görmüş olmam gerekirdi? Misafiriniz mi gelmişti? Bunun üzerine rahatsız bir eda takınıp hafifçe nefesimi çekiyor ve gülümsüyorum:

— Galiba biraz şüpheci davranıyorum. Zannedersem anahtarlarımın bir örneği eski temizlikçi kadında kalmış olacak. Bu sabah kendisini civarda görünce...

— İnsan hemen de şüphelenivеriyor.

— Hele bu zamanda.

— İyi de Shimura-san, size bir temizlikçi kadın mı geliyordu?

— Aaa, evet ama fazla uzun sürmemişti...

— Ve de güvenmiyordunuz.

Vakit kazanmıştım. Açıkça istemesem de kabul edilebilir şeyler uydurarak onu gelecek günlerde gözünü dört açmaya teşvik ediyordum. Hangi tanrı ya da tanrıça adak olarak bir yoğurt, içi doldurulmuş erik ya da yosunlu pilav isteyebilirdi ki? Her ne kadar bir Katolik olarak yetiştirilmişsem de mahalle sunağımızdaki kamilerimize düzenli olarak yiyecek bırakmaya giderdim

---

7 Şinto dininde kendisine ibadet edilen; bir doğa unsuru, hayvan, kavram veya ilke de olabilen, kutsal ruh.

ve onların evlere gelip de istediklerini alabileceklerini hiç zannetmiyordum.

— Aslında, sizin temizlikçi kadını herhalde gördüm. Bundan aşağı yukarı bir ay önce, mutfağınızda güpegündüz bir karaltı gördüm. Allah Allah dedim ama arada sırada sizi ziyarete gelen bir kız kardeşiniz olduğunu hatırladım. Ya da belki birisiyle görüşüyordur dedim kendi kendime. Bir ihtimal biri vardır.

Çocuk yüzü büyük bir yumuşaklıkla doldu. Ōta Hanım, belli ki benim iyiliğimi istiyordu ama sıkıntımı saklamak için rahatsız bir gülüşle dediğini yalanladım.

— Ben de öyle zannetmiştim... Shimura, unutmayın ki zaman geçiyor. Bu, sizin için de geçerli! Biriyle ilişkiniz olmalı, yoksa yaşlılığınızı yalnız başınıza geçirirsiniz...

Sürgülü kapıyı kaydırdıktan sonra kulak kabarttım. Garip bir durum sezinlemedim. Ya yaşlı Ōta'nın dikkati öğleden sonra dağılmıştı ya da tıpkı bir ninja savaşçısının bir noktada beliriverip sonra yine birden ve sessizce, bir arka pencereden çabucak kaçtığı gibi, gördüğüm karaltı da sırra kadem basmıştı. Hızlıca pencereleri gözden geçirdim ve misafir odasındaki birinin kilitli olmadığını fark ettim. Evet, ne yakın bir yere, ne de Ōta Hanım gibi birinin evine bakan bu odadan kadın, gayet de güzel kaçmış olabilirdi. Bu oda yalnızca, bana daima bir canavarın kabuklarını anımsatan gri çatılarla zırhlı karşı tepelere bakıyordu. Ve bu canavar uykudaydı. Her

sabah sürgülerin iyi kapatıldıklarından emin olmadan evden çıkmayacağıma dair kendi kendime söz vererek sürgüyü kilitledim. Panjurları da kapatınca kendimi daha iyi hissettim, yine de biraz tedirgindim. Aklım Ōta Anne'nin geçen ay gördüğü karaltıdaydı. Akşamleyin saat ilerledikçe anlamlı bir bütün ortaya koymak için dağılan düşüncelerimi bir araya getirmek imkansızlaşıyordu. Savaşmaktan yorgun halde kendime oldukça yoksul bir sofra hazırlarken buzdolabını açmak bana pahalıya mal oldu çünkü tekrardan bir kap yoğurt daha kaybolmuştu. Elimde davetsiz misafirin ne ile beslendiğini ortaya koyacak kadar bulgu vardı, ne kadar tuhaftı. Bu, beni hiç kaale almamaktı. Sanki artık kendi evimde değildim.

Birbiri ardına salon ve kendi odamdaki çekmeceleri açtım. Hiçbir şey kaybolmamıştı, tüm değerli eşyalar yerli yerindeydi. Ve beni rahatlatması gereken bu tespit, kaygılarımı daha da arttırdı. *Anormal* bir durumla karşı karşıyaydım ve üzerimden korkunun gölgesinin geçtiğini hissettim.

Buraya ne yapmaya gelmişti? Bir akşam, İngiltere Kraliçesi odasında bir yabancıyla burun buruna gelmiş. Adam, saray etrafında aşılacak her türlü engeli aşıp pencereden içeri girmiş ve sonra uslu uslu kraliçesinin gelmesini beklemiş. Öylesine biraz konuşmak için. Acaba benim de böyle bir hayranım mı vardı? Nihayet benim gibi adı sanı duyulmamış işkolikler de mi ateşli kadın hayranların takibindeydi? Evvelki gün, öğle paydosunda Facebook'ta arkadaş avına çıktım. İletişim

isteğimi her zaman şu şekilde dile getiriyorum: Siz de Shimabara bölgesindenseniz... ya da siz de benim gibi Nagazaki'de oturuyorsanız... gelin fırsatları beraber değerlendirelim... Gerçekten ruh ikizimi ya da benzerlerini bulmaktansa, daha çok içim gıcıklansın diye girıştiğim böylesi arayışların rastgeleliğinden sıkılıp en düşük seviye oyuncular arasından, kariyerlerinin başından beri *demode*, ikisinin isimlerini yazdım. *Yakuza*[8] filmleri düzeyinin ötesine geçememiş ikisinin de üç ila dört bin kişilik hayran kitlesi vardı. İnanamadım.

Yeter. İki soğuk Sapporo'dan[9] sonra her şey daha iyiydi. Kız kardeşime bile telefon etme ihtiyacı hissetmiyorum. Televizyonu açıyor, kanallarda geziniyor ve kendi suretinde bir android üretmiş robotik araştırmacısı Hiroshi İshiguro[10] hakkındaki belgesel karşısında birkaç dakika geçiriyorum. Aşağı yukarı yirmi seneye kadar diyor, bir dış ses, insan (kadın!) görünümlü çok sayıda robot, resepsiyonist görevini yürütecek. Ancak uzmanlar, en zor şeyin "gizemli vadi" yani androidin tam olarak bizim gibi olmadığını fark ettiğimizde duyduğumuz rahatsızlığın önüne geçmek olduğunu düşünüyorlar. "Aileden değil" hissinden. Kuşkusuz bu gizemli vadiden ayrılmak için olacak, Niigata'dan canlı yayındaki bir yarışma programına geçiyorum, ve

8 Japon mafyası olarak da bilinen, suç örgütleri.

9 Japon bira markası.

10 Aktroid denilen yüz ifadesi gelişmiş robotları tasarlayan bilim insanı.

uyuklayarak geçirdiğim zamanın farkına ancak reklamlar beni uyandırınca varıyorum. YOĞUN NEMLEDİRİCİNİN İÇERDİĞİ DÖRT GENÇLEŞTİRİCİ ETKİ! diye haykırıyor, sersemliğimin iki metre uzağındaki kızıl saçlı güzellik. Gizemli vadinin zarif resepsiyonisti... Hasıra uzanıyorum, ne var ki uyumaya çalışırken her akşam yaptığım gibi ideal bir dünya için gerekli altın kuralları saymam hüsranla sonuçlanıyor. Ve fiyasko uzuyor da uzuyor. Hakkında her ne kadar kararname çıkarmış olsam da rüya ölçülere sahip kümemin hiçbir dindirici etkisini göremiyorum. Ardından rüyalar uykumu lime lime ediyor. Bilinçaltım patlamaya geçiyor. Geçmiş, saklı kalmış faylardan akıyor ve birden akkorlaşan isimler geliyor aklıma. Hizuru, Mariko ya da Fumiko alaycı bir gülümsemeyle yeniden beliren unutulmuş tanrıçalar dilleniyor: hâlâ buradayız, bizden kolay kolay kurtuluş yok. Uyandığımda tanrıçalar, her zamanki gibi arkalarında bir kaygı tabakası bırakarak unutulanlar arasındaki yerlerini almış olurlar.

Evden çıkmadan kameranın işlediğinden, tüm kapı ve pencerelerin kapalı olduğundan emin oldum. Kadının aklında geri dönmek varsa tabii ki anahtarın bir kopyasını yaptırmıştı... Bence tek çözüm gözetlemeyi elden bırakmamaktı. Öğlene kadar pusuda beklediğim için kendi kendimi teskin eder olmuştum. Her şeyi özenle kontrol etmiştim, evimde her yer kilitliydi. Kimse giremezdi. Hiçbir duvar geçene iltimas geçilmeyecekti. Kendime güvenim yerine gelmişti. Yerimden

bir an ayrılmadan neredeyse normal şekilde çalışmayı becerebiliyordum. Kimse beni rahatsız etmiyordu; görünürde hiçbir toplantı da yoktu. Burada, arkadaşlar paydosta dağılınca tek başıma yemek için evin altındaki Family-Mart'tan bir bento, bir kutu tuzda bekletilmiş erik ve iki Kirin marka bira almıştım. Saat, şimdi on bir buçuğu gösteriyordu. Her şey yolundaydı ve çalışma saatinin bitimine kadar böyle devam edebilirdi. İç denizin elimizdeki en yeni haritasında değişiklik yapmak için birkaç saniyeliğine gözümü mutfaktan ayırmıştım ki bir şey yakaladım. Bu, dünkü karaltıya bayağı benziyordu. Ancak bu sefer oynamıyordu. Nasıl yapabilmişti? Büyücülüktü bu. Hiçbir şey anlamıyordum. Ayakta, güneşli pencerenin yakınında su ısıtıcısına su dolduruyordu. Elimin altındaydı. Düşünmeden telefonu elime aldım ve acil numaralardan birini çevirdim. Polis mi? Yüksek sesle konuşuyordum ve böyle yaparak iş yerinde ortalığı nasıl ayağa kaldırdığımın farkında değildim. Genelde hiçbir şeyin başlarını ekranlardan çeviremediği arkadaşlar (pahalı robot üretmeye ne hacet, burada zaten mevcuttular) boyunlarını doğrultuyor, kaşlarını kaldırıyor, acele ve kaygıyla telaffuz edilmiş bu tek kelimenin sonrasında birbirlerine bakışlar fırlatıyorlardı, *polis* mi? Sanki servisimizde bir suç işlenmişti de onlar bilmiyorlar ve kulak kabartarak haberdar oluyorlardı. Polis mi? Ben Shimura Kōbō (ev adresimi verdim.) Biri evime girdi. (*Bir çay içmeye* demedim). Şimdi, az önce. Bir kadın, kamera ile izliyorum kendisini. Hayır, silahlı gibi görünmüyor ve rahatça hareket ediyor... Ben şehrin

bir ucunda, işteyim. Hayır, oraya kısa sürede gelemem. Giriş kapısı için bir maymuncuk ya da başka bir şey kullanın ve beni haberdar edin... Evet, tabii ki de aşağı yukarı iki, üç saat içinde şikayette bulunmaya karakola geleceğim.

Telefonu kapattım. Yakınımda oturan arkadaşlar, gözleri fal taşına dönmüş, kulak misafiri oldukları için neredeyse özür dileyerek etrafımda toplandılar. Duymuş olmayı istemezlerdi, duymamaları gerekirdi ama olağanüstü bir durumdu bu. Kuşkusuz bu akşam evde anlatacak bir şeyleri olması ve meraklarını dindirmek için kendilerine yeterli bilgiyi vereceğimi umuyorlardı. İhtiyacım olmayan bir yoldaşlık içinde ah ve ohları arttırarak ağırbaşlı kalmasını bildiler. Hepsi, büyüttüğüm mutfağa, mutfakta da kendisini yandan gördüğümüz, bakışlarımızdan ve ansızın gelen ününden habersiz kadına bakıyordu. Sonrasında kendilerini laf salatasıyla cezalandırmamdan açık konuşamayacağımı anlayıp başlarını hafifçe sallayarak beni sonunda yalnız bıraktılar. Bilgisayarın saatine göre telefonu kapatalı üç dakika olmuştu.

Ve halen oradaydı. Şu an uygun sıcaklığa gelmiş su, üstünden buharın havalandığı çaydanlığa dökülüyordu. Geçen sene kendime Hakone'den aldığım kakmalı kutudaki '*bancha*'larımdan -uykuma gölge düşürmeyen akşam çayı- aşırmış. Hava düne göre çok daha tahammül edilebilirdi, ağustosböcekleri seslerini biraz alçaltmışlardı ve evimde neler olup bittiğini kesinlikle anlayamıyordum. Ortalık sakin görünüyordu. Memurlar

birazdan gelip, yaşayabileceğim çift hayatının suretini yakalayacaklar işte, dedim kendi kendime. Çılgın hayallerinin yansımasını... İnşallah olduğu yerden oynamaz. Kendine yemek hazırlamaya koyulursa, bu, onu yakalamaları için her halükarda yeterli bir zaman olur. Orada, ağaçsız çayırın ortasında kurdun kendini beklediğinden habersiz duran bir dişi geyikti. Zaman damla damla akıyordu ve nefesimi tutuyordum. İşi bitmişti... Ama gökyüzü açıldı ve güneş mutfağı doldurdu. Pilav pişiriciye pirinç doldurmakta olan kadın, başını pencereye doğru kaldırdı. Bu sabah güneşi, ona ne kadar da yumuşak dokunuyordu! İnsana ne iyi geliyordu... Paslanmaz çelikten evye, güneşte ışıldıyordu. Sırtı dönüktü, başı hafifçe yana çevrilmişti ve birden onun yalnızca kehribar rengi ensesini, kavisli, bir çömlek ustasının uzman ellerinden çıkmışçasına zarif boynunu fark ettim. Ve bu boyun, kum rengi aşağı iniyordu iki küçük kumul gibi yükselen saklı göğsüne. Camın ardından kadın, mucizevi güneşe bakıyordu. Göz kapakları hafif kapalı, bu ilahi hediyeyle dolmaya bırakıyordu kendini; artık gençliği geçmiş, hatta fazla alımı da olmayan yüzü, kendisinden elli milyon kilometre uzaklıktaki bir yıldızdan, yalnızca kendisi için, kim bilir ne zaman yola çıkmış, birbiri ardına gelen ışınları direnmeden karşılıyordu. Hıh! Hiçbir şey şu anda umurunda değildi, ne albeniden ne de gençlikten yoksunluk, biliyordum. Bir başına, ve her şeyin sadece kendisi için mevcut olduğunu zannediyordu. Gözleri halen yarı kapalı gülümsüyordu. O zaman kendi kendime, kimbilir hangi korkular, hangi

acılardan sonra soluklanıp ayağa kalmaya çalışıyor olmalı dedim; teslim ediyor kendini işte. Hatta belki de mutludur. Ya haberi olsaydı! Aaaa, gülümsemesi... Dokundu bana birden. Dikkatini çekmek için ekrana vursam... Ben ne yapmıştım... Ahizeye sarıldım. İlk çalışta, hoş bir rüyadan çekip çıkarılmış gibi başını çevirdi. Sonra hemencecik az önceki duruşunu aldı. Yanıt versene! Acele et! Telefonun onun için olduğunu anlayana kadar devam etmem gerekiyordu. İnat ettim, hiçbir şey değişmedi. Nasıl kuşkulanabilirdi ki? Onu oyuna getiren ben bile kapan üzerine düşmeden onu kurtarmaya çalışmamı nasıl anlayabilirdim? Çaldırmalarıma rağmen pirincin pişmesi ve banchaların demlenmesiyle ilgileniyordu. On, on bir... Ona çabuk onlar gelmeden gidin ve bir daha da gelmeyin diye bağırmak! Ya da kısa ve öz, geliyorlar, demek! Tabii bir şekilde anlayacaktı. Saatime baktım. Yelkovan çizdiği yuvarlakta ilerliyordu, zaman durmamıştı. Kadın, bir sonraki buluttan önce güneş ışınlarının tadını çıkarıyordu, bense ona çabuk olun yoksa yakında güneşi göremeyeceksiniz diye haykırmak istiyordum...

Gücendim ve en sonunda telefonu kapattım. Madem ki aynasızları tercih ediyorsun bekle bakalım. Onlara çay da doldurabilirsin, üç dört bardak çıkarıver nasıl olsa nerede olduklarını biliyorsun. Artık yapacak hiçbir şey yok. Saniyeler süzülüyor, hava kapanıyor. Pilavının telaşma düşüyor sonra çayından bir yudum alıyor. Gözleri şimdi kocaman açıldı, güneş içeri girerkenki gülümsemesi kayboldu. Acaba yeniden denesem mi? Kavra-

mak için ayaklanıyor ama irkiliveriyor. İşte hareketsiz duruyor. Dişi geyik tehlikeyi fark etti. Ve şimdi geri çekiliyor, yüzünün ifadesi değişti. Geri geri gidiyor ve kameranın görüş alanından çıkıyor. Acaba kaçabilecek yeterince zamanı var mı?

* * *

Daha sonra beni bir emniyet amirinin aramasıyla öğrenecektim ki memurlar, evimin kapısını kapalı bulmuşlar. Hiçbir camın açık olmayışı da onları şaşırtmış. Kilidi zorladıktan sonra da içeride kimseyi bulamadıkları için daha da şaşırmışlar. Üstüne üstlük her yer de kilitliymiş. Oyuna geldiklerini sanıp hemen ayrılmayı düşünmüşler. Böyle bir şakayı yapan, bunun bedelini pahalı öderdi Shimura Bey, diye de belirtecekti amir. Ancak emin olmak için her odayı aramışlar. En sondaki, tatamili[11] odada, döşek dolabı '*oshiire*'nin[12] tepesinde bulmuşlar kendisini. Önce arkadaşımız, hiçbir şey fark etmemiş; çünkü kadın, yukarı kısma tırmanmış ve karanlıkta, cenin duruşu vaziyetindeymiş (memur, dolabın kapağını sonuna kadar açmamış). Çıt çıkartamayacak, donakalmış bir hayvan gibiymiş. Yani kadın gitmiş, yerine top gibi oluveren bir hayvan gelmiş desek yeridir, memur arkadaş daha önce hiç böyle bir şeyle karşılaşmamış.

---

11 Yere serilen ve üzerine döşeklerin konulduğu hasırdan yaygı.

12 Tatami ve döşeklerin kaldırıldığı, sürgülü gömme dolap, yüklük.

Sonra amir, şikayeti okumak ve imzalamak için ne zaman uğrayacağımı soracaktı, ne kadar erken olursa o kadar iyiydi. Kendisinin söylediklerini anında duyamayıp kıl payı daha geç yanıt verecektim; öğleden sonra, en kısa zamanda yaparım.

Kadının ekranımdan kaybolmasından -ki bu, polislerin kilidi zorladığı zamana denk geliyor olmalıydı-, uzun bir süre sonra bakışlarım, şu ona on beş santimetrelik, küçük pencereden mutfağa takılı kalmıştı. Bitmişti. Hiçbir şey olmamış gibi kayda devam eden kameranın görüş alanının tam ortasında, setin üzerindeki araç gereç, mutfak aletleri davetsiz misafirin dönüşünü bekliyorlardı. Onu başka nasıl adlandırmalıydı? Çay bardağı, uzun ve bir devekuşu yumurtası ya da küçük bir uzay gemisi kadar beyaz, üzerinde parmak izleri ve kuşkusuz birkaç ölü hücresini bıraktığı Zojirushi pilav pişiricisi. Bu hücreler ölü olsalar bile içlerinde, elektronlarının da, özelliklerine tam olarak vakıf olmadığımız; fakat evren ve hayatın anahtarını barındırdığı muhtemel, kendi kuark ve proton sürüleriyle beraber uçuştuğu, atomlarla doluydular. Yani, olur da bir gün kendime, evimde neler olup bittiğini izah etmek istersem bugünden bu fosil hücreleri toplamam ve onları araştırmam gerekecekti.

Hüznümle acayip bir alaşım oluşturan sersemliğimden kurtulmam lazımdı. Herhangi bir hüzün değildi bu: toptancısı olduğum ve hatta benden ayrılırken birçok kadının dediği gibi toptan ihraç ettiğim hüznüm. Pilav pişiricisini görünce zırlayacak halim yoktu, ayrıca

tam da bir arkadaş bana ince bir soru sormuştu: N'oldu? Ona evimde yaşını başını almış, pirinç pilavı yemeye hazırlanan bir kadının yakalandığını söyleyebilirdim ama cümlemi başka türlü kurdum, izinsiz girme, haneye tecavüz hatta hırsızlık gibi sözler kullandım, hiçbir şeyin açıklığa kavuşmadığına ve bu anlaşılmazlığın da beni rahatlatmak şöyle dursun, tedirginliğimi daha da arttırdığına hiç değinmedim...

Onu *yakaladıkları* yer, evle komşu ev arasında, üzerinde sadece biraz çalı ile iki çiçek öbeğinin yetiştiği ve bir taş fenerin bulunduğu bahçecik boyunca uzanan koridorun en sonundaki oda. İçinde altı tataminin olduğu -aslında ziyaretime gelmeyen- yakınlarıma ayırdığım, sadece nadiren girdiğim oda. Kadının onlardan kaçmayı umarak pusuya yattığı dolabın alt tarafına sadece döşek, örtü ve yastık koyuyorum. Yukarıdaysa hiçbir şey yok. Oda desen, boş duruyor. Siyah ahşaptan bir başucu lambası ve beyaz duvar kağıdı bu boşluğun nöbetçisi ama bu fener, hemen hemen hiç yanmıyor; son misafirlerim, kız kardeşimle eşi geleli bir yıldan fazla oluyor.

Yukarıda kimlik bilgileri bulunan şahış, nöbetim sırasında karakola gelerek şu beyanda bulundu: “O gün, saat 11:30 civarında, Nagazaki Meteoroloji İstasyonu’nda görevdeydim.....”. İşbu tutanak, kendisi tarafından okunup onaylandı ve tarafımızdan birlikte imza altına alındı. On yedi temmuz iki bin sekiz; saat on sekiz on.

Terajima Masako
Polis Memuru

Ayrıntılarıyla okumaya başladım. Bu sabah uykudan kalktığımda kendisini henüz tanımadığım polis memuru bir kadın, hayatımın mikroskopik bir parçasını yazmakla görevlendirilmiş ve bunu da titizlikle yapmıştı. Öğle öncesi telefonda karışık şekilde anlattıklarımı not almış ve yeniden yazmıştı. Evet, hayatımdan kısacık ama son nefesime kadar önem arz edecek bir anı. Ve sıradan bir vatandaş olsam bile gerekeni başarıyla yerine getirmişti, kendisini tebrik etmek istedim. Duygulanmıştım. *İşte bu* dedim. Yavaş ve mırıldanarak okuyordum ancak nezaket perdesinin ardında biraz sabırsızlandığını hissediyordum, imzaladım. Sonra, ona davetsiz misafir hakkında birkaç soru sordum. "Şaşıracaksınız Shimura-san... Gayet ilginç bir durum... Hatta şimdiden basının eline geçti..." Basın mı? Aynı ses tonuyla "basın" diye tekrarladı. Ve kadının ifadesinin tutanağını uzattı.

... isimli şahıs, iddiaları kabul ediyor.

Evime sızanın sesi ve kayıt altına alınmış gözümün önünde duran cümlelerinin arkasından uzaklardaki ambulansları, ekinkargalarının yakınmalarını ve trafik sıkışıklığındaki tramvayın titrek sesini işitiyordum. Şaşıracaksınız Shimura-san...

Evime izinsiz giren kadın elli sekiz yaşındaymış, diye okudum, benden iki yaş büyük. Ekranımda onu ilk gördüğümde biraz daha genç bulmuştum. Soyadıysa benimki kadar sıradandı. Uzun süredir işsizmiş, öyle uzun zaman olmuş ki *yararlanabileceği hakları tükenmiş*. Uzun denemeyecek bir zamana kadar, iki üç kereden

fazla gitmediğim uzak bir mahallede oturuyormuş. Geliri olmadığından dairesinin kira sözleşmesini feshetmiş. Sonrasında, kendi mahallesinde hem evsiz hem de parasız kalmayı kendine yediremediği için oradan ayrılmış.

İyi de bütün bunların benim için ne önemi vardı? Şüpheli bakışlarımı memura doğrulttum. "Bir sonraki sayfaya kadar devam edin..." Büyük ihtimalle pek yavaş ilerlediğimi düşünüyordu – bayağı az okuduğum doğru, bir de tüm ayrıntıları özümsemeye ve bütün bunların içinden aydınlatıcı bir ipucu bulmaya çalışıyordum... Otuzlu yaşlara mahsus yüksek sesiyle kaldığım yerden devreye girdi. Belki, bir meteoroloğa hayatında öngöremediği ne varsa açıklama arzusundan olsa gerek. Böylece masal anlatır gibi başladı: Günlerden bir gün...

— Günlerden bir gün, evinizin önünden geçerken, siz de tam evden çıkarken kapıyı arkanızdan kilitlemediğinizi görüyor. Biraz daha uzakta durup tramvay bekliyormuş gibi yaparak sizi izliyor. Sabah erken ve tam da işe giden bir *salaryman*[13] gibi görünüyorsunuz. Sokakta yokuş aşağı inip gözden kayboluyorsunuz. Hava soğuk ve yağmur başlıyor. Tereddüt ettikten sonra karar veriyor. Kapınızı çalıyor ve yanıt alamayınca içeri girebileceğini düşünüyor. Giriyor. Bir süre girişte tetikte bekliyor. Tek istediği temiz ve yeterince sıcak bir

13 İngilizce anlamı bir şirkette ücret karşılığı çalışan olsa da Japoncada hayatını işte geçiren, beyaz yakalı diye tabir edilen erkekleri olumsuzluk da içeren ifade ediş şekli.

yerde biraz dinlenmek, aslında bunlar tam da elinin altında.

— Sıcak mı? Ben, kaloriferleri mart ayında kapattım

— Yalnız ben, size ekim ayından bahsediyorum. Geçtiğimiz sonbahardan. Bir daha sözümü kesmeyin lütfen... Görünüşünüzden, kılığınızdan bir işinizin olduğunu ve gün boyunca eve dönmeyeceğinizi anlamış. Soluklanmak için salona geçiyor, kanepede kısa bir mola. Sonra gidecek. Bedeni gevşiyor. Uykusuzluktan yorgun olduğu için uyuyakalıyor. Uyanınca sıçrıyor. Nerede olduğunu düşünüyor. Hatırlıyor, sonra kulak kesiliyor ama hiçbir şey duymuyor. 'O da ne??? Üç saat geçmiş! Olsun.' Kendini çok daha iyi hissediyor. Öğlen olmuş ve canı hemen ayrılmak istemiyor. Aslında bir çatı, bir mekan ne kadar da iyi geliyor insana... Biraz daha... Buradan neden ve nereye gitmek için ayrılsın ki...? Ailesinden kimse kalmamış; son görüştüğü kişiler eski iş arkadaşları, ki düzgün bir hayat sürmedikçe onlarla da yeniden ilişkiye geçmeye cesaret edemiyor. Daha sonra kendisini kamerayla tespit edeceğiniz mutfakta ilk defa kendine bir çay hazırlıyor ve buzdolabını açıyor.

"Polis geldiğinde saklandığı oshiirenin üst kısmında, arkadaşlar serili bir hasır, bir örtü, iki adet plastik şişe, birtakım temizlik malzemeleri ile biraz yedek çamaşır bulmuşlar. Bilmelisiniz ki Shimura Bey, aslında son zamanlarda sizin de kuşkusuz anlamış olduğunuz üzere bu kadın, sizden habersiz bir yıla yakın süre evinizde, sizin girmediğinizi anladığı o odada yaşamış. Evet, aşa-

ğı yukarı bir yıla yakın bir süredir. Yalnızca sizin evinizi mesken bellemediğini de belirteyim. Arada sırada fark edilmeden uyuyabileceği başka iki yer daha varmış. İlki, çoklukla evinde bulunmayan, ileriki haftalardaki yolculuk programını mutfağındaki takvime açıkça işleyen, iş seyahatindeki bir bekarınmış. O da bunu dikkate almayı ihmal etmiyormuş... Aynı şekilde, dul kaldığından beri evinin yalnızca giriş katını kullanan yarı sağır bir yaşlı kadının evini de kendine yuva bellemiş. İkinci bir anahtar yaptırarak yaşlı kadın evin arka tarafında uyuduktan sonra, ister sabah ister akşam, canı çektiğinde girip çıkıyormuş. Yalnız, kendisinin de kabul ettiği gibi zamanının büyük kısmını sizde geçirmiş. Diğer yerler daha çok yedek yataklıklarmış."

Neredeyse bir yıl. Birden polis memurunu duymamaya başladım. Aklım karıştı. Kendimi herkeslerden uzak sandığım tüm o akşamları ve geceleri hatırladım. İnzivadayken; inde, yuvada, mağarada. Şaşkınlığımda bir öfke belirtisi seyirmeye başladı, bu öfkeyi kime duyduğumu da tam olarak bilemeden. Evet, öyle bir karıştım ki belki bitmeyecek gibi gelen otuz saniye boyunca sesler -memurun sözleri, odalardaki insanların yükselen sesleri, ağustosböcekleri, sirenler-, birleşerek bir uğultuya dönüştü ve gözlerim sadece arıları, daha doğrusu arı kovanındaki petek gözcüklerini görmeye başladı; etraf, ışıklı karıncalanmalarla dolup grileşti, el ve ayak parmaklarımın ucu gittikçe şiddetli titriyordu, ağrısız sızısız en uç noktalarımın hakimiyetini kaybediyordum. Yavaş yavaş uzaklaştığımı hissediyordum, nereye bil-

miyorum. Neden sonra bir nefes alabildim. Ardından daha derin bir ikincisini, ve rahatsızlığım yavaş yavaş dağıldı; konuşmakta olan ve sesi bilhassa uzaklaşmış kadını yeniden duydum. Gerçekliğe geri döndüm.

"Geçen sonbahardan beri sizin evinizde yaşıyormuş. Ve uzun zamandır hiçbir şey fark etmediyseniz bu, onun ihtiyatlılığı, hayatta kalma sanatı seviyesine yükselttiği içindir. Yine de kendini yavaş yavaş daha güvende hissetmiş ve çekinmeden davranmaya başlamış olmalı. Sizin de farkına vardığınız gibi mutfaktan, diğer tüm şeyler gibi gözden kaçacağını düşünerek arada sırada yiyecek bir şey aşırıyormuş.

Neyse, evinize geldiği güne geri döneyim. Odaları geziyor. Birtakım kuşku götürmeyecek noktalardan yalnız yaşadığınızı anlıyor. Etrafa göz gezdirdikten sonra tuvalete giden koridorda ilerliyor ve yuva yapacağı yeri keşfediyor. Şöyle olmuş: oshiireyi ardına kadar açıp yokluyor. Aşağıda her şey çok düzgün şekilde katlı. Burası, içinde uzun zamandan beri hiçbir şeye dokunulmamış, sanki misafirini bekleyen fazladan bir oda. Adeta ilahi bir işaret gibi, odanın beklediği misafirin kendisi olduğuna inanıyor. Güneş bulutları bertaraf ediyor, pencereye vuruyor, kadın camı açıyor; güneş sazdan hasırın üzerine ılık bir üçgen çiziyor. Kadın, ışınların ortasına oturuyor. Hava üşütmüyor. Daha ne ister ki? Aslında kendinden geçmiş ve işte o, bu ruh halindeyken zaman geçiyor ve zihninde fikirler ürüyor, ta ki bunlar tek bir fikre dönüşünceye kadar: biraz kalma fikrine. Oraya yerleşirken, güneş tatamiler üzerinde ne

yumuşak diye düşünüyor. Gece içinse dolabı denemesi gerekiyor. Uzun zamandan beri ilk defa bir duş alıyor. Yıkanınca birden gençleşmiş, bunlar onun kelimeleri. Evinizde güç toplayıncaya kadar, bir gece geçirmeye karar veriyor. Daha sonra tırmandığı sığınağından eve döndüğünüzü duyuyor..."

* * *

Kadının üzerinden çıkan anahtarı bana teslim ettiler. Başımı sallayarak onlara teşekkür ettim. Kilit nasıl olsa akşam değiştirilecekti ve bu anahtarın hiçbir işlevi kalmayacaktı. Eve döndüğümde gece çökmeye başlamıştı. Koyun karşı tarafında, bir taç gibi ışıldayan sokak lambaları ve fenerler kıyı boyunu belirginleştiriyordu. Salonda bir süre kendimde mutfak kapısını açma kuvveti bulana kadar ayakta, ışığı açmadan durdum. Sonra kapıyı açtım. Gün ışığı kısılsa da halen çaydanlık, yarısına kadar banchayla dolu fincan, pilav pişirici ve yoğurt seçilebiliyordu. Polis bunlara dokunmamıştı. Ve kamera, gümüşlüğün camının ardından beni izliyordu. Bir saniyeliğine de olsa birinin kameradan hareketlerimi naklen izlediğini ve eline telefonunu alarak polise, evinde olduğumu ihbar ettiğini hayal ettim. Mutfakta suçüstü yakalanıyor ve bir hücreye atılıyordum. Sonra bu adam evine geri dönüyor ve dokunduğum şeyleri yerlerine yerleştiriyordu. Ve bu arada, o yerin asıl sahibi oldu-

ğunu düşünen bir başka elemanın da gözü kamerada, adamın hareketlerini seyrediyor ve telefona sarılıyordu.

Ben böyle kafamda kuraduruyum, ekranımda tekrar tekrar görünen dişi cin, attığım ağa takılı kalmıştı. Bu sabah yüzüstü bıraktığı nesneler, banyosundan erken çıkarılmış bir fotoğrafı hatırlatıyordu. Bu eşya natürmortu ile boğucu gazlara yakalanan Herkulaneum şehri arasında bir benzerlik vardı ve bu manzara beni birden dehşete düşürdü. Bir şey bir diğer şeyi çağrıştırarak beni geçmişimin üzerine eğilmeye nasıl olduysa mecbur etti. Bende bir anı zerresi bile bırakmamış onca gün... Örneğin 10 Ekim 2006. Acaba o gün, 1 Mart 2003'e kıyasla daha fazla ya da daha iyi ne yapmıştım? Bir meteorolog olarak gökte neler olup bittiğine dair iyi bir hafızaya sahiptim ama, aşağıda, burada, benimle ilgili ne kalmıştı aklımda?

Dahası vardı. Bu kadının varlığının bilincimde araladığı bir nevi "pencere" sayesinde sanki kafamda bir şeyler yerine oturdu. Her ne kadar o beni görmezden gelmiş ve de ben onun farkına varmamış olsam bile, geçirdiğimiz bu ortak senenin beni değiştireceğini ve şimdiden aynı insan olmadığımı anlıyordum. Bunun ne açıdan böyle olduğunu tam olarak ifade edemezdim, ancak bu iş, bende birtakım izler bırakmadan bitmeyecekti. Salon camından uykuya dalan şehre bakarken hayatımdan daha öteyi, tek bir hayattan daha ötesini görüyordum. Odağımı daraltıp görüş alanımı azar azar ufalttıkça gözüme yalnızca Dejima'nın ahşap binaları ilişir oldu. Bu eski, yapay adanın çan ve müşte-

milatları. İmparatorlukla ticaret yapan birkaç yabancı, iki buçuk yüzyıl boyunca burada kapalı yaşamışlardı. O kadar zaman boyunca, sadece birkaç Hollandalı denizci ve tüccar. Ve bu Avrupalılar, kendilerinden birkaç metre uzaklıktaki karaya asla adım atamamışlardı. Bu akşam garip düşüncelere bayağı meyilliydim anlaşılan, çünkü Hokkaidō, Honshū, Shikoku ve Kyūshū diye sıralanan dört oda bir salon, geniş Japonya dairesinde, Nagazaki'nin uzun zamandır en arkalarda bir gömme dolap gibi durduğunu düşündüm. Yani imparatorluk da tüm bu iki yüz elli yıl boyunca, yüklüğe yerleşmiş Avrupa isimli kaçak yolcunun varlığını hemen hemen görmezden gelmişti... Oysa bu şekilde her iki yöne masa altından nice teknik, kaç tane fikir, ne kadar bilgi geçmişti? Pekiyi Dejima, yüzyıllar süren bu kış uykusunda, bizim görüş açımızı nasıl değiştirmişti? Kendi adıma evimdeki oshiire ve onun çekingen varoluşuma getirdiklerinin beni sarsmasından ve hayata yelken açarken kırılganlaştırmasından korkuyordum.

Mutfakta ışığı açtım ve her şeyi iyice temizledim sonra da başkaları göçerken ilerlemeye devam edenlerden söz eden eski bir şarkının çaldığı radyonun sesini yükselttim. Keşke gümüşlüğün camının arkasından beni gözetleyen ve başıma geleceklere karşı uyarmak için bana telefon eden biri olsaydı... Yemin ederim tereddütsüz açardım telefonu. Ama aygıt inatla sessizliğini koruyordu. Minnacık ekranının üzerinde tek yazan, kadını uyarmak için aradığım saate denk gelen "cevapsız arama"ydı.

Sonra gömme dolabın karşısına geçtim. İki yüz kırk santimetre yüksekliğindeki kapılardan biri diğerinin arkasmda kaydı. Raf tavana yalnızca seksen santimetre mesafede. Derinlik desen, bir metreden fazla değil. İç cephe lambirili. Sabit bir trenin birinci sınıf yataklı vagonu. Polis memurları hiçbir şeye dokunmamışlar. Şilte, buruşuk çarşaflar, plastik şişeler. Onlarla giderken yanına sadece temizlik malzemeleri ile biraz çamaşır almış olmalı. Yastığının altından, geçen hafta kitaplıkta arayıp da bulamadığım bir romanı çıkardım, *Skandal*. Okumaya ara verdiği kıvrılmış sayfada Shūsaku Endō[14] şöyle diyor : "Birden varlığının en merkezindeki çarkları bozuluvermişti. Bunun çok da açık bir nedeni vardı. O akşamdan beri [...]" Aptalım dedim kendi kendime, çünkü aklıma kitabı okuyup bitirmesi için hapishaneye göndermek gelmişti. Aslında kadın doğru tahmin etmişti, hemen hemen hiç misafirim olmuyordu. Çok yaşlı babam artık bir yerden bir yere gidemiyordu. Kız kardeşim ve eniştemi desem, bir seneden fazla süredir bekliyorum. Mayıs başında benim onları ziyarete gittiğim dönemi düşündüm, kadıncağız rahat etmiştir. Büyük ihtimalle tatamilerin üzerinde uyumuştur. Bu akşam, hücresinde yalnız mıdır acaba? Dolabın kapısını çektim, geri geri yürüyerek odadan çıktım, çünkü kapı vuruluyordu: çilingir gelmişti.

14 1955 Akutagawa ödüllü, Katolik Japon görüşünü dile getirişiyle tanınan, çoğu eseri filme uyarlanmış ve Fransızcaya çevrilmiş, İkinci Dünya Savaşı sonrası üçüncü nesil diye tabir edilen topluluğa dahil, yazar.

Daha sonra televizyon kısık seste açıkken insanların dediklerine kulak kabarttım. Canım hiçbir şey yapmak istemiyordu. Bir belgesel kanalı, yaşlılardan ve bir gün onlara günlük yaşantılarında eşlik edecek robotlardan bahsediyordu. Temcit pilavına dönmüştü bu konu. 2080'den önce yüzlükler kervanına katılacağa benzemeyen genç kadın gazeteciye göre, Japonya'daki yüz yaş ve üstü vatandaşların sayısı, 1963'te yüz elli üç iken, otuz beş sene sonra on bine, bugünse otuz altı bin iki yüze çıkmıştı. İstilaydı bu. Bu sene yüzüncü yaşını kutlayacak olanlar başbakandan gümüş kupalarını alacaklarmış. Ve konu tabii ki de Tanabe'ye geldi. Yüz on üçüne girdi diye dönüp dolaşıp ondan söz etmek ne saçma. Gazetesini okumak için erken kalkan Tanabe, her sabah süt içen Tanabe, Tanabe aşağı, Tanabe yukarı... Beşiğinden her gün bir kameranın sallandığı hepimizin bebeği olmuştu Tanabe. Yaşımın kemale ereceği elli sene sonraki beni hayal ettim. Robotumun üretileceği koltan, mor kalay cevheri ve diğer garip metaller, Brezilya veya Kongo madenlerinde bekliyordu. Sonsuz sonbaharımın bekçisi, benimle sohbet edecek, son dileklerimi dinleyecek ve en nihayetinde bir gün son nefesime şahit olacaktı. Günlerden bir gün, evet çünkü zaten bunun için hazırlanmış olacak, usulca ismimi söyleyerek bir elini omzuma koyacak, sonra bu elini gözlerim ve ağzımın önünden geçirecek ve acil numarayı tuşlayarak cenaze işlemlerini başlatacaktı. Televizyonu kapattım, ev karanlığa teslim oldu, etraftan gelen sesleri dinlemeye koyuldum - depoya dönen tramvayları, uzaktaki trafiği,

arada sırada sesleri gelen ağustosböceklerini, rüzgarın bambulardaki ahengini ve zaman kadar ağır yağmur damlalarını.

* * *

Uykuyu bir yandan arar bir yandan da yeniden bulmaya çalışırken bir düşünce diretiyor da diretiyor, bir türlü kovamıyorum. Bu kadın, birkaç metre uzağımda geçirdiği yüzlerce gece boyunca kalkıp beni uyurken bir bıçak darbesiyle öldürebilirdi. Onun geçmişini, arzularını ayrıca buraya kök salışının, çarşaflarımı kirletmesinin, havlularıma kurulanmasının ve tuvaletime tuvaletini yapmasının ardındaki nedenleri bilmiyorum ve ona kızgınım. Onun insafına kalmıştım ama acaba beni kolaylıkla ve nedensiz harcayabileceğini sonra da yakalanmadan kayıplara karışabileceğini hiç düşünmüş müydü? Aklıma Edogawa Ranpo'dan[15] bir koltuk içinde kaçak yaşayan adamın hikayesi geliyor. Bir cinayetle mi sonlanıyordu? Unutmuşum, çok da önemli değil; aylar boyunca Edogawavari bir hikayenin içinde yaşamışım ve geriye dönüp baktığımda, kimsenin başına böyle bir şeyin gelmemesini diliyorum. Bu kadın beni tepelemediyse bu, belki de bir ışık çıkar diye beklerken, an-

15 Yazarlık ismini hayranlık beslediği Edgar Allan Poe'dan alan, Japonya'da polisiye roman türünün kurucusu yazar.

lamsız serüvenini fazlaca daralmadan sürdürebileceği; huzurlu, içinde oturulan, bakımlı bir yer aradığı içindi, kuşkusuz. Yani o, ne bir ebediyete gönderici kadın ne de bir öcüydü. Olsa olsa, abartısız, sokaktaki vatandaştı.

Uyumalıydım. Bir bacağım kırık, sırtüstü vaziyette gerçekten daldığımı zannettim fakat serseri bir düşünce beni buldu ve uyuma denemelerimi yerle bir etti. Ya evde bir yerlerde bir başka kadın saklanıyorduysa? Karanlıkta bu anlamsız düşünce beni gülümsetti, halbuki her bir dolabın yaşanmış aşkların hayaletini sakladığını düşlüyordum, sanki suçüstü yakalanan kadm da çok eski, ergenlikten kalma diyelim, ilk görüşte aşık olup da sonradan tanıyamadığım bir sevgilinin yansımasıydı. Uyku ilaçlarının bulunduğu kutumdan bir şeyler kullanayım dedim. Suni uyku, bu düşünceleri devasa, ağır ve gri bir bulut gibi bertaraf etti. Ve bu uyku, geceleyin şiddetli şimşekler altında seyreden bir deniz yolculuğunun çalkantısı kadar dolambaçlı rüyalarla sallandı durdu.

BİR YILDIR KAÇAK YAŞAYAN KADIN

Mutfağından yiyeceklerin kaybolmasına şaşıran elli yaşlarda, şehrin güneyinde oturan bekar adam, evine bir kamera yerleştirdi ve kendi yokluğunda evinde bir kadının gezindiğini tespit etti.

Ev sahibi, evini iş yerinden gözetlerken kadını fark etti ve karşısındakinin bir hırsız olduğunu düşünerek polise haber verdi. Polisler, evin kullanılmayan oshiiresine yerleşmiş bir kadın yakaladılar. Kadının bir hasır yere serdiği ve eşyalarını buraya yerleştirdiği anlaşıldı.

Elli sekiz yaşındaki işsiz kadın, "başımı sokabileceğim hiçbir yer yoktu" diye açıklamada bulundu. Emniyet Müdürlüğü'nden kadının burada bir yıla

yakın süredir yaşadığı ve gizlice başka iki apartman dairesini daha nöbetleşe kullandığı belirtildi.

Hiçbir zaman satın almadığım *Nagazaki Shimbun*'u[16] aldığım yere geri koydum. Gazetedeki haberden bana söz eden iş arkadaşlarımın tümü saygılı ve naziktiler. Bir sessizlikten sonra yaaa yaaa der gibi başlarını hafif hafif salladılar... Umurumda değil demek isterdim onlara, mevcudiyetimin taşları yerinden oynadı ama şimdi konu kapandı demek isterdim daha onlar bu satırları okumadan önce. Aslında kapanan bir şey yoktu, konu tam da şimdi başlıyordu ama hiçbir şey belli etmek istemedim. Sorularını yanıtlıyor, hem mağduru hem de geçici yıldızı canlandırarak çifte rolümü oynuyordum. Onlar da beni neşelendirmek için şakaya vuruyorlardı. "Nankör! Shimura, anlaşılan hanımınızı ilginç bir biçimde kapı dışarı etmişsiniz. Suçu da polise atıyorsunuz!" Bu kelimeleri sarf eden kişiye gülümsedim ama yüz bulmasın diye abartmadım. Ve işe geri döndük. Çin Denizi'nin oradaki nemli kuluçkalar bir tayfun doğurmuştu ve bundan biz de yakın zamanda muhtemelen nasiplenecektik. Mutfağımı ekranda görmek için ezbere tıkladım. Dışarıda, ağaçların tepesinde çaylaklar, *ciyak ciyak* söyleniyorlardı. Oldum olası bunların ne seslerine, ne uçuşmalarına alışabilmişimdir. Bu *ciyaklama*ların düşmanca mı, yoksa yüksekten diklemesine dalacakla-

16 Nagazaki'de yerel bir gazete.

rına dair bir işaret mi ya da onlar için yalnızca tutturdukları bir nameden mi ibaret olduğu anlaşılmazdı.

Gün boyunca arkadaşlar bana takılmaya devam ettiler ama tavırları dostça olduğundan iş çıkışında bara giderken onlara eşlik etmeyi sonunda kabul ettim. "Artık bekar olduğunuza göre...", "Birkaç bira sizi teselli edecektir Shimura..." Akşam vardiyasındaki arkadaşlar yerimizi alınca onlarla çıktım. Hamanomachi çarşısı tarafında kalan minnacık bir yeri karargah bellemişlerdi. Barın tezgahı beş kişilikti, bir altıncı kişiye daha yer yoktu, arkadaşlar burasının böyle olduğunu biliyor olmalıydılar, çünkü beş kişi kişi gelmiştik. Atılan oltalara rağmen daha önce onlara hiç eşlik etmemiştim. Küçük topluluğun elebaşısı, kadehini bana doğru kaldırarak gözlerini çizgi haline getiren bir gülümsemeyle "sonunda geldik!" diye patlayıverdi. Tebessüm etmeyi ve bana böyle bakmayı kesecek miydi? Geğirmemek için kendini tutma ihtiyacı, sevincine gölge düşürdü.

Ve içtik. Yalnızken çok az içerim, tüm zamanımı da yalnız geçirdiğime göre...

— İç çekerek sırayla aaaa diyorlardı, aaaa haklısınız Shimura... Aslında sizin kadar cesaretli olmayan biziz...

— Ne cesareti?

— Eşlerimizi kapı dışarı etme cesareti!

Ve bir hayvan vagonundan da dar bu *Torys Bar* isimli yerde zaman kavramının dışına çıkarak içmeye devam ettik. Karşılıklı iki vantilatör, yavaş yavaş bazen bir bu yana, bazen bir o yana yüz seksen derece dönerken sanki bira tüketimimizi ya da halihazırdaki taşkınlığımızı

mı bilemiyorum onaylamıyormuşçasına su zerrecikleri tükürüyordu. Beni bu sefil yere getiren arkadaşlar benim artık olmadığım kadar gençtiler. Yüzü kırışık, aralıksız gülümseyen ve ilginç bir şekilde saçlarına bağladığı bant, kendisinde tavşan kulakları gibi duran, barın sahibi dedikleri Machiko'ya takılıyorlardı. Machiko istemeden durumumu kötüleştiriyordu. Etrafımdakiler alkolün beni bu denli hüzünlendirdiğini nereden bilebilirlerdi ki? Kadehi her kaldırışım beni onlardan uzaklaştırıyor, kopardıkları gittikçe yüksek sesli kahkahalar, an geliyor, arkadaki müziği bastırıyordu. Aramızdaki en dışa dönük kişi Yukio, radyoda duyduğu gerçek bir hikayeyi anlatmaya koyuldu: 6 Ağustos 1945 sabahı bir işadamı, bir önceki gün vardığı Hiroshima'da bir otelde uyanır. Birkaç dakika sonra şehri yerle bir edecek patlama mucizevi şekilde canını almaz ama onu şoka sokar. Adam, bir şekilde Nagazaki'ye, evine geri döner ama ayın dokuzunda, yani eve döndüğünün ertesi günü, ikinci bombanın rüzgarı onu odasında savurur. Sözün özü, bugün bu yaşlı delikanlı, doksan üçünde, seni beni gömecek kadar sağlıklı. Hatta daha geçenlerde, birkaç gün içinde iki atom şimşeğine maruz kaldığı bilinen tek kişi olarak mahkemeden tazminatını bile almış!

Gülmekten katılıyorlardı. Adamcağızın bu parayla son senelerine ya da aylarına refakat etmesi için çok işlevli bir robot satın alabileceğini düşündüm.

Çifte bombalı adamın hikayesine uzun uzun gülümsedikten (gerektirdiği kadar) sonra yaşımı bahane ederek ayaklandım, gençler alkole sizin kadar dayanıklı

değilim, bir de yarın iş bekler! '*Noren*'i[17] aralayıp hüznümle sıyrılıverdim. Arkamdan *Torys Bar*'ın turuncuya çalan kırmızılı tabelası yanıp sönmeye devam etti ve oradan sızan son ezgi, bizim kuşaktan herkesin bildiği o nakarat, bana evime kadar eşlik etti. Hemen uyumayı kesinlikle istemiyordum. Bazı, az çok tekinsiz pavyonların bulunduğu nehir kıyısında pekala gezinebilirdim ama canım çekmiyordu. Canım, hiçbir şey istemiyordu, gönlüm sıfırı tüketmişti.

Kamerayı yerinden kaldırmak bir çocuk oyuncağıydı ama onunla ne yapacağıma karar vermek çok daha zordu. Atsa mıydım? Onu pekala bir çekmecenin dibine saklayabilirdim böylelikle kimseye bir daha zarar veremezdi. Kamerayı elime aldığımda sanki onu un ufak etmek istiyormuşçasına sımsıkı kavradığımı fark ettim. Şu anda parmaklıkların arkasında birisi varsa o, hep bu göz yüzündendi! Suçu bir başka şeye atmaya çalıştığımı idrak edince kendi kendime yüksek sesle kızmaya başladım. Ve ne zaman kendi kendimi horlasam ikinci tekil şahıs kullanırım: Hâlâ ne yapmak istiyorsun bununla? Masanın üzerine yeni bir yem koyup bir başka farenin de ilki kadar ahmakça enselenmesini mi bekleyeceksin? Yakalanma anını kayıt etmek mi istiyorsun? Sonra da izlemek? Mutfağında oyuncu seçmesi mi yapıldığını zannediyorsun sen? Ve doğru kadın, peri masallarındaki prenses ortaya çıkıncaya kadar böyle kaç garibanı izlemeyi düşünüyorsun? Herkes gibi sen de hiçbir za-

17 Mağazaların girişinde dışarısı ile içerisini ayıran perde.

man onu dışarıda bulamamışsın ve onun burada mı boy göstereceğini zannediyorsun? Haydi, uyan, evde bir karısının olmasını hiçbir zaman umursamayan sendin...

Tabii ki de kusmak insanı rahatlatıyor. Dışarı çıkardıklarımız zihinde kol gezip de hayata geçirilmeyen sözlerle dolu olur. Ağır biranın üzerinde yemek parçacıkları yüzüyordu. Duşun beni sakinleştireceğini sonrasında da yorgunluğa yenik düşeceğimi zannettim. Yanıldım. Uzanıp bekledim ama olmuyordu. Uykumun gelmesi mi? Hayır, unutmaktan bahsediyorum. Şu hiçbir şeyim olmayan o zavallı kadını unutmak değildi sözkonusu olan. Mesele, yoksunluğu ve çoraklığının ansızın gün yüzüne çıktığı tüm varlığımı unutabilmekti. Uzun zamandır orada hiçbir istek, hiçbir umut yeşermemişti. Bu kadın lanetlenmeyi hak ediyordu, sis perdesini kaldıran oydu.

İki saat boyunca hep aynı gönül yaralarını dilime pelesenk ettikten sonra ayağa kalktım. O gece bir suç işledim: sigaraya yeniden başladım. Hava girsin diye kapı açık, salonda ayakta dikildim. Bir süre sonunda bıkkınlık beni ele geçirdi. Yeniden başlamış olmanın verdiği utançla külleri döktüm ve salonu terk ettim. Koridora gelince, sigaralar için öngördüğümden daha fazla bir şey öngörmeden yönümü değiştiriverdim.

Neye benzediğini merak ediyordum. Oradan nelerin duyulduğunu. Benim neyimi duymuş olabileceğini. Zorlanarak üst rafa tırmandım. Öncelerde cambaz falan mıydı acaba? Ya da dansçı, bu denli çevik olmak için. Onun onca geceyi geçirdiği yere uzandım. Bede-

nim ancak sığıyordu, kulaklarım ve ayak parmaklarım bu boğucu mezarın iki uç noktasına dokunuyordu. Yine de orada kaldım. Kapsül oteller[18] ya da uzay mekiklerindeki gibi korkutucu darlıkta bir yerdi. O kadar gece nasıl yapabilmişti? Uzun uzun evimi dinledim ve evet izini sürdüm, bulunduğu yere bırakmış olabileceği kokusunun izini sürdüm; isterdim ki kokusu şiltenin içine işlemiş olsun, yatak da bedeninin şeklini almış.

18 Japonya'da 80'li yıllardan sonra gelişmiş, içinde tek kişinin oturur ve yatar şekilde kalabileceği, 2x1x1,5 metre boyutlarındaki konaklama yerleri.

Dışarıda, geçmiş sararmaya başladı. İnsan kabuklanıp sertleşiyor. Geçmiş dediysem, onun yazın ortasında tutuklandığı zamanı kastediyorum, evde yalnız kaldığım akşamı *-terkedilmişçesine* yalnız. Bundan üç ay önceydi, şu an ne kadar da uzak geliyor. Olanları unutmak istediğimi düşünüyorum ve bu seneki sonbaharın gelişinin bu konuda bana yardımcı olduğunu söylemeliyim. Çünkü bu sonbahar, ruhumuza bile işledi. İçimizde aktı. Henüz sessizlik görmemiş yerlerimizi sessizliğe mahkum etti. Bazı günler, tersane boyunca yürüyenler her zamanki çekiç seslerini artık duymuyor. Seslerin yankısından, sarsılmalardan, seslenmelerden geriye hiçbir şey kalmamış. Limanda vinçler, fazlaca ne yüklüyor ne de yük boşaltıyor. Büyük inşaatlara girişilmiş şehrin başka yerlerinde, iş makineleri donup kalmışlar. Şu sanayi devrinin dinozorları gizemli bir hastalığa tutulmuş. Televizyonda bahsi geçiyor, Kriz diye tekrar

edip duruyorlar, ve nasıl yenileceği bilinmiyor. Bankalar kredi vermiyor. Bazısında para kalmamış. Ne oldu böyle? Kimsenin gerçekten neler olduğunu bildiği yok ve bu da tedirginlik yaratıyor. Şaşkınlık artıyor. Çocukların kapitalizmcilik oynadığı kum havuzunda oyunun kuralı kayboluvermiş.

— Offf, nereye koydun? Senin elindeydi daha az önce!

— Hiç de bile! Şimdi sendeydi...

Çünkü düzen hapşırınca ufalıyoruz, titrek, cansız halimizi geri buluyoruz. Sanki sessizlik, kendi kendine dökülen cüzamlı bir duvarmışçasına ortamın sessizliğinden birtakım söylentiler kopuyor. Ve bunlar, "yeniden yapılanma", "gözden geçirme" gibi sözleri salık veriyor. Bizim iş yerinde, meteoroloji hizmetinde bile çalışan sayısının indirilmesinden söz ediliyor, duyan da daha az hava olayı olduğunu ya da denizlerin kapatılacağını zanneder. Zaten, denizlerin bazı yerleri insansız kaldığına göre denizlerin kapatılması da yerinde olacaktır. Bu kriz, bana üç ayda, bir kadının bizlerden de önce düştüğünü ve bir evsiz olarak şehrin hapishanesinde zorunlu bir barınak "bulmuş" olduğunu neredeyse unutturuyordu. Oysa ki davası başlayacak. Dün mahkemenin çağrı pusulası elime geçti. Bu gece gözüme uyku girmeyişinin nedeni yağmur değil, başka bir şey, belki de kaçak kadın ile göz göze gelme korkusu. Gerçi onun yokluğu, günlerimi zehirleyen tamamlanmamışlık hissimi daha da arttırmamış mıydı?

Başarılı olanları hiçbir zaman sevmemişimdir.

Başardıkları için değil ama başarılarının, körleşmiş bir Ben'in oyuncağı haline geldiği için. Ne pahasına olursa olsun Ben diye düşünmek insanın sonudur.

Kriz insanları biraz daha yalnızlaştırıyor. Konuşmalarda bu kadar çok geçen '*biz*'in anlamı nedir? *Biz* ölüyor. Bir ateş etrafında toplanmak yerine, '*ben*'ler kendilerini kapatıp birbirlerini gözetlemeye başlıyorlar. Herkes durumunun komşusununkinden daha iyi olduğunu zannediyor ve muhtemelen de insanlığın sonu bu.

Davası olsun ya da olmasın, kriz olsun ya da olmasın ben, kaçak kadını unutmayı beceremedim. Yüz otuzuncu madde gereğince, üç sene hapis ve beş yüz bin yenlik para cezasına çarptırılma ihtimali olduğunu biliyorum. Muhtemelen elinde on bini olmayan bir kadın için beş yüz bin, bir servet demek. Utanmalı mıydım ve de neden utanacaktım? Bana bu soruyu kimse sormasa bile kendi kendime tekrarlayıp duruyorum. Annem, hayattayken beni duygusallıkla suçlardı. Bugün yaşasaydı, bu durum için adalet yerini bulacak derdi. Ve bulacaktı da, gel gör ki uykularım kaç gecedir öylesine berbattı ki.

Garip bir gürültüyle uyandım. Bir şey mi düştü? Bizden değil, çünkü diğer ikisi uyuyor ve hiçbir şey de düşmemiş. Başka bir hücrede oldu demek ki.

Ya da fareler.

İdare lambasının ışığıyla okuyorum, birazdan saat dört olacak. Dışarıda hiç yıldız yok, gökyüzü kapalı. Bizim tek yıldızımız gözetleme deliği. Deliğin öbür tarafında gün ışığı parlamıyorsa bu, gardiyanın bizi koridordan izlediği anlamına geliyor. Böyle anlarda, kaskatı oluyor, düşünmeyi bırakıyorum. Gözetlenme bitene kadar hayatımı askıya alıyorum. Muhbir ne olacak...

Avukatımın dediğine göre benim yakalanışım da böyle bir şey yüzündenmiş. Her yere bir göz yerleştiriliyor. Oysa ben, o eve akşamüstü oluncaya kadar korkusuzca giriyordum... O aygıt, beni ele vermeseydi her şey uzun süre devam ederdi. Orada ne kadar da iyiydim. Öğleden sonra saat birden itibaren güneş odaya girer ve

dergi karıştırmak ya da sadece biraz esmerleşmek için hasırlara kurulurdum, pencere içeri biraz rüzgar girsin diye aralık dururdu: tatamileri hiç de yeni değildi, hasır kokarlardı. Evet, bu durum daha sürer de sürerdi, ben de şikayetçi olmazdım. Tabii ki de dikkatli davranmaya özen gösteriyordum. Banyoyu kullanırken örneğin. O döndüğünde her şeyin kuru olması için oraya yalnızca sabah giriyordum. İşim bittiğinde, mutfakta olduğu gibi, her şeyi güzelce yerli yerline geri koyuyordum. Bu, bir nesneyi oynatmadan önce onun durduğu yeri mükemmel şekilde hafızaya kaydetmeyi gerektiriyordu. Ne var ki kendimi giderek evimde hissettikçe, kendimi kendimden daha fazla sakınmam lazımdı; çünkü dikkatsizleşme eğilimim artıyordu, pot kırma ihtimalim ise daha da fazlaydı. En fazla korktuğum da bir kabusun ortasında avazım çıktığı kadar bağırmaktı. Gömme dolabının attığı çığlığı işitse adamın aklı çıkardı. Kendi kendisini ele veren ben, açıklamaya çalışırdım, gece yarısı beni kapı dışarı ederdi ya da bağlar ve polis çağırırdı. Kendi kendimi yeniden inşaa ettiğim ve mevcudiyetimin kambur ve morluklarını iyileştirdiğim bu sığınağı kaybetme korkum o kadar büyüktü ki ilk başlarda uyuyamıyordum. Tabii ki kendimi, sık kabus görmüyorum diyerek sakinleştirebilirdim. En sonuncusu bundan çok seneler öncesine dayanıyordu ve burada eski dertlerimden ne kadar uzaktaydım. Dışarı vurulabilecek bütün o şeyleri kim bilebilir? Gündüz vakti düşüncelerimizden sürgün edilişlerinin öcünü almaya gelen kovulmuşlara geceleyin gizli bir kapı, ansızın açılıverir. Biz onları sav-

dığımızı zannederken, gece sahnemizde yeniden boy göstermek üzere Truva Atı'ndan inip ortalığı birbirine katmak için saatin on ikiyi vurmasını bekliyorlardır.

Çıldırmak pahasına mutfakta da dikkatimi yükseltmem gerekliydi. Henüz yeni tarihi geçmiş ürünlerini atarak beni bilmeden besleyen, yirmi dört saat açık, mahallenin self servis lokantasının arkasındaki çöplük, karnımı doyurmak için genellikle işimi görüyordu. Yağmurun sel olduğu günler ya da kendimi iyi hissetmediğimde pirinç ya da makarnayla yetinmek suretiyle biraz ev sahibimin kilerinden harcardım. Yokluğunu fark edebileceği hiçbir şeyden almazdım. Neredeyse hiçbir şeyi. İstisnai olarak bir küçük kap yoğurdun ya da biraz meyve suyunun aklımı çelmesine izin veriyordum. Hepsi bu kadar. Zamanla onun zevklerine uymaya hatta onları beğenmeye bile başladım.

Peki, onca önlemime rağmen yine de hiçbir şey dikkatini çekmemiş miydi? Bazen kendi kendime beni fark ettiğini fakat hoşgördüğünü düşünüyordum. *Ve* hoşgördüğünü. *Ve* mi *fakat* mı? Kısacası bana alışıyordu, tıpkı bir süre bir fareyle oturdukça ona alışıldığı gibi: ya merhametten ya meraktan. Sonrasında içinde halı döveceklerinin bulunduğu dolabın açıldığı gün gelirdi ve *hoooop.*

Oysa bir sene boyunca yalnızca tek bir tehlikeli durum olmuştu. Bu, kulak kesilmeyi *aslında* gerektirmeyen bir saatte, bir ilkbahar öğleden sonrasıydı. Erken geldiğini duymamışım. Tam kararındaki güneş, hiçbir aşırılığı yokken tatamiler üzerinde ne kadar da tatlıy-

dı! Salondaki kitaplıktan rastgele aldığım bir romanı okuyordum. Benzerlik, ikizlik, eşlik üzerine sürükleyici bir kitaptı. Dünyadan kopmuştum, merkez çevresinde yörüngedeki arabaları, yandaki küçük shibanın[19] havlamalarını hiç duymuyordum. İşte o sırada giriş kapısını açmış. Adımlarının altındaki yerin titreşimi beni tam vaktinde uyardı. Tam sıvışabileceğim kadar kapısı aralık duran oshiirenin içine saklanıverdim. Sıçrayışım bir insanınki gibi değil, daha çok hayvanımsı bir tepkiydi; kesin ve sessiz. Birkaç adım sonra odama girdi. Beni fark etmesinden korkarak nefesimi tuttum. Bu cennetteki son saatim gelmişti, bu kesindi. Yanılıyordum... Birkaç saniye sonra, büyük bir koliyi tatamilerin üzerine bıraktı. Yani gelişinin benimle hiçbir ilgisi yoktu... Yavaş yavaş yeniden nefes almaya başladım. Hava doldu ciğerlerime. Koliyi yerleştirmek için gömme dolabı sonuna kadar açabilirdi ama yapmadı. Onun yerine içinden bir bilgisayar ile aksamlarını çıkardı.

Orada durduğu bütün süre boyunca, onu yalnız yandan görebildim. Yakından bakınca dış görünüşüne fazla şaşırmadım, onu evine girmeden önce de uzaktan, kısa bir süre görmüştüm: özel bir çekiciliği olmayan, silik bir adam. *Dürüst.* Her şehirde yüzlerce insan böyle sıradan bir yüze sahip. O gelmeden oshiirenin sürgülü kapısını çekebilirdim ama yapmadım, böylelikle onu dar aralıktan korkmadan inceliyordum. Aramızda iki metre yok-

19 Aslı 'shiba inu' olup küçük köpek anlamına gelen, Japonya kökenli bir köpek türü.

tu. Ve orada bulunduğu tüm süre boyunca onu dikkatle süzdüm. Aklı başında bir hali vardı ve paketi açmaya odaklanmıştı. Kendisine aldığı hediyenin onu cezbettiği açıktı. Sonra odadan ayrıldı. Tedirgindim. Bu bilgisayarla ne yapacaktı? Niyeti, onu kurup burayı akşamlarının çoğunu internette gezinerek geçireceği, ne bileyim, bir çalışma odasına çevirmek değil miydi? Yemekten sonra, geri geldi ve her şeyi alarak onu başka yere kurmaya gitti, salona. Büyük bir oh çektim. Aslında karşımdakinin kim olduğunu bilmek benim için önemsiz değildi. Buradan işittiğim adım, ses ve öksürüklerden kafamda bir resim çizmiştim. Ve bu şekil, bende güven uyandırıyordu. Adamcağız, bir dehşet ya da sinir anında boğazınıza sarılıp sizi öldürecek bir tip değildi. Ayrıca şaşırtıcı tesadüf de hemen hemen aynı yaşta oluşumuzdu.

Ertesi gün, giriş kapısını sertçe çekişi sonra da anahtarı otoriterce çevirişi beni uykumdan uyandırıyor, sıçrıyorum her zamanki gibi. Ama o gün yeniden uyumuyorum, araştıracağım şeyler var. Haftalar sürecek bu ve yakalandığım gün de, hâlâ bitmemiş olacak. Kuşkusuz şu ana kadar yabancı bir kadının yabancı bir adam hakkında sürdürdüğü en titiz inceleme. Araştırmama aylar boyunca önlerinden hiç dokunmadan geçtiğim çekmecelerden başlıyorum. Ve karşıma çabucak, değişik dönemlerde çekilmiş kendisini bazen tanıdığım fotoğraflar çıkıyor. Hiçbirine yer ve zaman bilgisi düşülmediği için etrafındakilerle arasındaki bağ hakkında türlü tahminler yürütüyorum. Ağabey, abla, kardeş, yakın ve uzak

akraba, eski sevgililer? Bu kişilerden halen hangileriyle görüşüyor ve onlar için ne duygular besliyor? Kimler hâlâ bu dünyada? Evdeki her şey alçakgönüllülük kokuyor, tıpkı geçmiş gibi. Şu dar gelirli meteorolog maaş bordrolarına göz gezdiriyorum. Faturalarsa su ve elektrik harcamaları hakkında bir fikir veriyor bana. Telefona gelince pek tutumlu, hiç yurt dışıyla görüşme yapmıyor. Araştırmam yerinde sayıyor. İçime öyle doğuyor ki bu, yalın, kendi halinde, sürüdeki herhangi bir adam. Yine de devam ediyorum. Ben de geçmiş yaşantımda halk için çalışmıyor muydum?

Bir başka gün fotoğrafları yeniden elime alıyorum. Onları inceliyor, bir zaman sırası kurmaya çalışıyor, hangi bağların bu kişileri bağladığını tahmin etmeye çalışıyorum. Shimura'nın geçmişinde dikkat çeken hiçbir nokta yok. *Shimura Kōbō*. Kuşkusuz, arkasında hiçbir şey kalmayacak, benim de öyle, ikimiz göçüp gittiğimizde. Kendimden bahsederken şu anki halimi dikkate alıyorum elbet. Bir önceki ben, rafa kaldırıldı, kimse onu tekrar bulamaz ayrıca da kim onunla ilgilenir ki? İşte ne gurur duyulası ne de utanılası bir yanı olan bu adamla ortak noktamız buydu: hiçbir şeydik. Bunun ötesinde bir yakınlığımız yoktu. Bu hiçbir şey olanlar, genelde birinden diğerine büyük farklılık gösterir. Aslında araştırmaya tabi tuttuğum evindeki bu kazıda, öğrenmeyi gerçekten istediğim tek bir nokta vardı: buraya ne zaman yerleştiği.

Ve işte yarın mahkeme salonunda hiç çekici olmayan, aynı zamanda itici de olmayan bu adam olacak. Hakime, üzerindeki kendine has temizlik kokusu hafızama işlemiş olan takım elbisesini ve kravatını hangi dolaba kaldırdığını belirtebileceğim.

Mahkeme salonuna girdiğimde o, zaten oradaydı ama bakışlarımız hiç karşılaşmadı. Sonrasında keza. Beni kamera aracılığıyla önceden tabii ki de görmüştü ama yine de gerçek hayatta nasıl göründüğümü merak edeceğini düşünüyordum. Acaba bu, umursamazlığının son noktaya varmışlığından mıydı yoksa hâlâ geçmemiş garezinin bir ifadesi miydi? Kuşkusuz onun evinde kalışımın bedelini ağır ödeyecektim. Bütün o geceleri pahalıya ödeteceklerdi bana. *Yüksek sezon* fiyatından... Açık konuşayım, kendimi hiçbir şeyden dolayı suçlu hissetmiyordum. Aslında çok daha sıradan bir şekilde kendimi mahcup hissediyordum. İddia makamındaki kişinin iç çamaşırlarının markasını, damak tadını ya da televizyonda sevdiği programları, okuduğu kitapları bilmekten rahatsızdım. Çünkü bu adamın evinde araştırabilecek her şeyi araştırmıştım ve artık onun hakkında en az, genellikle o bayramda neden gelemeyeceğini açıklamak için yazılmış, bir başka sefere

diyen mektuplarını okuduğum Nagoya'daki kız kardeşi kadar fikir sahibiydim... Çalışma saatlerini ve beni sıkça endişelendiren aynı zamanda da korkutan düzen hastalığını bilirdim: Kim bilir hangi, yerine düzgün konmamış nesne, bir gün düşüşüme neden olacaktı?

Şimdi soruları yumuşak başlılıkla yanıtlıyor. Sığınağımın sürgülü kapısının ardından alçak gelen sesini yeniden duyuyorum. Telefonda konuştuğu akşamlar ya da NHK'de izlediği haberler hakkında kendi kendine yüksek sesli yorumları, çekingen ve nefes nefese düşündükleri ile bizi yöneten zengin çocuklarına itaate varan saygısını sonuçta herkesten çok ben bilirim.

Shimura beni suçlamıyor. Durumu az ve öz konuşarak açıklıyor, evinden bir şey çalmadığımın ve hiçbir şeye zarar vermediğimin altını çiziyor. Yalnız bazı günler mutfaktan aşırdığımı bunun sonucunda da şüphelendiğini söylüyor. Aaa! Yani bu yüzdenmiş... Aslında hakkımda söyledikleri son derece olumlu. Tek hatam, hakkım olmayan bir yerde bulunmuş olmam. Evet, bu duruşma canını sıkıyor olmalı. Hepimizin canını sıkıyor, onun için başımızdan savıvereceğiz. Yalnızca bir kere Shimura sesini yükseltiyor. Duygusallaşınca, rotasından hafifçe şaşan sesi, sitemkar tavrıyla çarpıyor bana:

"Kendimi evimde hissedemiyorum artık."

O zaman bakışlarımı ona yöneltiyorum, onun hakime dönük durduğunu biliyorum. İşte onu yine soldan görüyorum, sanki sağ tarafı yok ya da onu devamlı saklıyor gibi. Rahatsız olduğu kesin. Eve dönüşlerini

geciktiriyor olmalı. Belki de artık garezi geçmemiş midir? Kim bilir? Hakkımda konuşurken benden *sanık* ya da *evime yerleşen kadın* diye söz ediyor. Hiç ismimi kullanmıyor, beni eliyle de göstermiyor. Yargıç da rahatsız görünüyor, sanki bu davanın, mahremiyetin genelgeçer sınırlarını aştığının ve üzerinde alışılagelmiş ceza hukukunun hiçbir hükmü olmayan şu durumun, hukuk ötesi bir mesele olduğunun farkına varıyor gibi.

Para cezasız beş ay hapse çarptırılıyorum. Çok hafif bir ceza diye havalara uçuyor avukatım, bir ay içinde özgürsünüz çünkü cezanın dört ayını tutukluyken zaten çektiniz.

Tam bu sırada bir şey hissetmem gerekirdi. Bunun sırasının daha sonra geleceğini biliyorum ama şu an itibariyle bu hesaplarla ilgilenmem mümkün değil...

* * *

Sonbahar bitiminde, sabahın çok erken bir vakti. Bir aydır, parmaklıklı çatı penceresinden doğumuna şahit olduğum bugün için yaşıyorum. Dün ve önceki günden beri hücre arkadaşlarımdan daha az nefret ediyor ve biraz daha az korkuyorum. Geçen ay Hiromi'yi almaya geldikleri gibi, beni çıkarmaya hangi saatin hangi dakikasında geleceklerini tabii ki bilmiyorum. Şu cümleyi bekliyorum: "Eşyalarını al, çıkıyorsun."

Bugün pazartesi. Gün be gün beni görüşme salonuna çağırırlar diye bekledim. "Ziyaretçin var!" Aslında yakın zamanda şehre karışacağımı, belki de şehirden ayrılacağımı biliyor olmalıydı. Bu adam, biraz olsun benim ilgimi çekmiyor ve doğrusu her şey, beni onun hayat tarzının karşısında durmaya yöneltiyor; ancak onun yine de benden bir açıklama talep etmesini isterdim. Ona merhameti, - ya da aldırışsızlığı- için minnetimi sunmak isterdim. Shimura-san diye başlardım. Sonra ne derdim? Belki de mahkeme salonunda aklıma gelmeyen özrü dilemek için cesaretimi toplardım. Adalet özrü ne yapsın, ayrıca açıklamalarım hakimi gülümsetirdi... Küçük sırlarımın hepsini yalnızca Shimura'yla paylaşmak isterdim. Duruşma sonunda tesadüfen, bakışlarımız uzun süren bir saniye boyunca karşılaştı ve gözlerini kaçırmaya yeltenmedi. Usanmış ve boş gözlerinin gerçekten de üzerimde takıldığını biliyorum; çünkü bir gölge ansızın yüzünü kapladı. Sonra da beni duruşma salonundan çıkardılar.

Dışarıda artık kış hissediliyor olmalı. Son günlerde gezinti yerinde hava serindi. Böyle giderse özgür hayatımda üşüyeceğim. Korkuyorum. Adamdan habersiz onun evini kendime yuva yapmam ne güzeldi... Şu Shimura'nın karşısına çıkınca kendimi mutlaka çok rahatsız hissedeceğim ama bunu her halükarda yapmam lazım. "Suç"umun cezasını çektiğim için ona her şeyi anlatmaya gücüm şimdi yetiyor. Acaba bu evden ihbarsız koparılışım mı, oraya geri dönme arzumu bu derece kamçılıyor?

Cezaevinden çıkış, genellikle sabah olur, kadın için de öyle oldu. Yeni bir hayatın bir başka şekilde ifadesinin en yalın hali bu. Ne yapacağımlar, nasıllar arkada bırakılıyor, içinden süzülünen araf unutuluyor. İlk saatler cennette geçiyor. Büyük bir meblağ değil, birikmiş az bir parası var ve bunun kendisini fazla idare etmeyeceğini iyi biliyor. Yine de insan, güzel bir yemeği hak ediyor ve yürümekten, yürüme sarhoşluğundan saat öğlene yaklaşıyor. Mönüdeki yemeklerin sergilendiği lokanta vitrinleri ne kadar iştah açıcı. Haydi bir *champon*[20] alayım. O kadar zamandır... Bunu hapishanede değil elbet... Karnınıza keyif sunun, zihninizin hırpalanması yavaşlar.

Eşyalı küçük dairesinden çıkmak zorunda kaldığında başlayan Düşüş'ünden bu yana ilk restorana gelişi...

20 Nagazaki'ye özgü, sebze, et ve makarnalı, sulu yemek.

Sonra yeniden yola koyuldu. İkindiydi. Adamın tramvaydan inmesine üç ya da dört saat vardı, oysa ki kadın, evi yalnız başına ve hemen görmek, polislerin onu elleri kelepçeli çıkardıkları günü bugünle kaynaştırmak, ne olursa olsun işte hayat devam ediyor demek, istiyordu. Hemen onu kovdukları eve yollandı ve evi görünce gülümsedi. Yeniden görmek önemli dedi kendi kendine. Bununla beraber giriş kapısının on adım uzağına varır varmaz kanı dondu sanki. "Satılık" tabelası sarkıyordu kapıdan. Hayatının bir döneminin ilk defa kendisinden koparılmasının o korkunç hissini yaşadığı sekiz yaşındaki haline varıncaya kadar, paldır küldür geçmişe yuvarlandı. Yarım yüzyıl sonra bu anısı hâlâ canını yakardı. Sekiz yaşındaydı ve ailece taşınalı henüz bir sene olmamıştı, yağmur mevsiminde bir akşam, geç saate ve nemli havaya rağmen babası onu gezmeye çıkarmıştı. Çünkü babası için bu, önemliydi o da babasına uymuştu. Yabancı gelmeyen bir tramvay durağında, eski mahallelerinde inmişlerdi. Daha da küçükken burada Kawakami Hanım'ın gözetiminde kaldırımda oyun oynadığı ilk arkadaşlarıyla koşardı. Köşeyi döneceklerdi, babası ona iyi bak dedi ve ikisi de bir şey söylemeden, jeoloji kitaplarındaki kesitlere ya da bir anatomi atlasına benzeyen; iş makinelerinin odalarının yarısını parçalamış olduğu, karnı deşilmiş, apaçıktaki eskiden oturdukları binaya uzun uzun baktılar. Ne?! İlk sekiz senesini geçirdiği odasına, öncesinde hiç yapamadığı gibi bakıyordu: dışarıdan, bir oyuncak bebek evinin minicik parçasına. Üstüne üstlük eşyasız. Bunun dışında her

şey yerli yerindeydi: duvar kağıtları, kapılar. Bir evye boşlukta sarkıyordu. Çocukluğunun ilk yıllarını ne diye parçalıyorlardı? Kim cüret etmişti böyle bir saldırıya? Hayat, diye yanıtladı babası onu kollarına alarak, hayat; ve kız ağlamaya başladı. Sana, onlar yıkmadan önce, "evi" göstermek istedim diye fısıldamıştı kulağına.

Bugünkü kadın, aynalar sarayında anıların yansımasına izin vermemek gerektiğini biliyor; yoksa deli olur anılar, tıpkı bir odaya yanlışlıkla kapatılan bir martı gibi. Kaldırıma çakılı, inanamayarak hüzün verici tabelayı yeniden okuyor. Sonra yaklaşıp kapıyı çalıyor ama kimse yanıt vermiyor. Bir göz gezdiriyor içeriye: eşyalar gitmiş. Satılık levhasındaki numarayı avcunun içine yazıyor: emlakçınınkini. Az sonra, aynı el bir ankesörlü telefonun yuvasına bir bozuk para atıyor. Kadın, hâlâ inanamayarak ev gerçekten satılık mı diye soruyor, ne zamandan beri? On beş gün diye duyuyor. Bir saat içinde toplu ziyaret düzenliyoruz, ilginizi çeker miydi? Ne diyeceğini bilemeyip başını sallıyor.

Sipariş ettiği birasının karşısında adama ne olmuş olabilir diye endişeleniyor. Sonra bir şey hatırlıyor. Duruşma günü adam, şu tarz teatral bir şey söylememiş miydi: Kendimi evimde hissedemiyorum artık. Doğruymuş demek... Ayrılmayı isteyecek kadar mı? Tuvalet aynasında yüzünü daha insan içine çıkılır bir hale getiriyor. Bir saat birazdan geçmiş olacak, yola koyulmalı.

Kadın, aylar sonra, işte yeniden hiçbir şeyden korkmadan, içeride. Orada olmak. İnanılmaz. Emlakçıya

evin kendisiyle ilgilenmediğini söyleyip eve girmeden eşikte ağız aramakla da yetinebilirdi ama başkalarıyla birlikte içeri girdi. Diğerleri beş kişi, saçma sapan sorularla bir o yana bir bu yana kara sinek gibi gidip geliyorlar. Emlakçı bekliyor, yanıtlıyor. Kadın, biraz mutfakta sonra salonda zaman geçiriyor. Odaları boş görmek ona dokunuyor, bu hali belli olmasın diye etrafla ilgileniyormuş gibi yapıyor. Çünkü ev böyle boşken onu eski günlere götürüyor. Birkaç ay öncesine, Shimura dönemine değil, zaman denilen kuyunun çok daha derinliklerine. Kulağa bir kutsal kitap sözü gibi gelen bir düşünce aklından geçiyor: belleğini yitirenlere ne mutlu, çünkü mazi ıstırap vericidir. Kurtlar, çabalamalarının önemli kısmını, tek zenginliğimiz olan bu serveti bizden koparmak için harcarlar.

Yine de geziyi tamamlamaya karar veriyor, küçük koridoru geçip içeri giriyor. Diğerleri bu daracık ve ücra oda üzerine fazla düşmeyip evin merkezine geri dönmüşler. Aynı eski tatami kokusu, aynı akşamüstü güneşi. Tereddüt eden eli, neden sonra gömme dolabın sürgülü kapısını kaydırıyor. Aynı sürtünme sesi. İçeride aynı gölgeler. Ve ayakta dikiliyor, dolaba karşı. Birkaç dakika sonra, kendisinin çağırıldığını hiç duymuyor. Emlakçı kapının eşiğinde. Hanımefendi? Ziyaret bitti, isterseniz... Hanımefendi? Belli belirsiz, görüş odasındaymış gibi *ziyaret*, *bitti* diye duyuyor. Sanki hipnozun ilk perdesini aralamış gibi, o kadar ki emlakçı söylediğini tekrarlayıp kadının solgunluğundan tedirgin oluyor. Hanımefendi, her şey yolunda mı? İrkilip kafasını çe-

viriyor: Geliyorum, kusuruma bakmayın. Dalmışım. Ve sorusunu sormak için cesaretini topluyor. Ev sahibi. Ev sahibiyle doğrudan irtibata geçmek mümkün mü?

— Satış yalnız aracılığımızla gerçekleşiyor, kusura bakmayın...

— Alım satımında değilim ben, iyice anlaşılsın. Size izah etmem zor olur. Ev sahibine kişisel nedenlerden dolayı ulaşmam gerekli. Ona hangi yoldan yazabilirim? Tek bilmek istediğim bu.

— Öyleyse... (Emlakçı düşünür ve gülümser). İsterseniz büromuza bir not bırakabilirsiniz, biz kendisine iletiriz. Sorun olmaz.

Tanımadığınız birine yazılacak bir mektuba başlamak için en uygun cümle diye bir şey yoktur. Birbirimizi "gerçekten" yalnızca bir kere ve ne denli tuhaf koşullarda görmüş olursak olalım, birbirimize tamamen yabancı olmadığımız bir gerçek. Söze başlamak için daha fazla zaman kaybetmeyeceğim Shimura-san. Her şeyden önce duruşma sırasındaki ağırbaşlılığınıza duyduğum minneti ifade etmek benim için çok önemli. Tutumunuzu bu kelimeden başka bir şekilde adlandıramayacağım, ağırbaşlılık.

Kadın, bu cümleden sonra kalemi kağıdın üzerine yanlamasına koydu: fikirlerin seyrettiği yolu kesen bir ağaç gövdesi gibi. Kim düşürmüş olabilir ki ağacı? Kafasının içindeki fırtına mı? Kadın, kağıdın karşısında sabit durarak (tıpkı yatakta aynı yatış şekli korunursa, gece az önce görülen

rüyayı yakalamanın mümkün olabileceğinin söylenmesi gibi) düşüncesinin ucunu yeniden bulmayı umuyordu. Zarfı akşam olmadan kapatıp (üzerine ev sahibi Shimura Kōbō'nun dikkatine diye belirterek) emlakçıya emanet edebilse içi rahatlayacaktı. Bunu ne zamandır bekliyordu, açıklama yapmayı... Kendisine az önce tabela karşısında şaşkınlığını nasıl da yendiğini hatırlatabilirdi. Masaya oturmadan satın aldığı mektup kağıtları gözüne korkutucu derecede boş göründü. Kaç sayfa karalaması gerekirdi? Doğrudan kendi zihninden onunkine geçebilmenin kestirme bir yolunu bulmak isterdi. Ne de olsa yazmayı fazla sevmezdi hatta nadiren yazmıştı. Oysa ki bunu yapması gerekiyordu.

Ağırbaşlılık ya da ılımlılık nasıl isterseniz öyle adlandırın. Ne olursa olsun, nezdimde tutumunuz çok önemliydi, gerek duruşma sırasında gerek sonrasında, kendimle başbaşa kalınca.

Bu mektup, altını çizerek belirtiyorum, sizden bir talepte bulunmak için değil. Benimle ilgili sayfa gerçekten de kapandı, size istemeden zarar verdim ve daha da vermeyeceğim. Yalnız kapınızdaki "satılık" tabelasını görünce tekrardan kavuştuğum özgürlük coşkusundan ani bir hüzne geçiverdim ve bencilce kendi kendime dedim ki: işte bundan böyle ikimiz de eşitiz, o ve ben, aynı krallıktan sürgünüz. Yakışık almadığını bildiğim ve hemencecik savuşturduğum bu düşünce aklımdan geçmiş olduğu için sizden özür diliyorum ama bunu sizinle yine de paylaşmak istedim. Duruşmada orada artık yaşayamıyorum deyişinizi hatırlıyor ve size tüm bu sorunları

yaşattırmış olmaktan dolayı da beni affetmenizi rica ediyorum.

Kuşkusuz, her şeye sebep olan ben iken, bunlarla niçin ilgilendiğimi düşünüp; bana değil de size ait bir şeye nasıl olup da bağlanmış olabileceğimi sorguluyorsunuzdur. Sizi şaşırtacağım, ama benim bu ev ile olan gönül ilişkim görünenin aksine, sizinkinden daha derin ve de soruşturmanın gösterdiğinin tersine, evinize yerleşmemin hiç de rastlantısal olmadığını size anlatmak için yazıyorum.

Duruşma sırasında duydunuz, iki sene önce işsiz kaldım. Benim yaşımdaki birisi için hiçbir iş sizi beklemez. Emeklilik, hâlâ uzak bir ufukken iş dünyasında yapabilecek hiç bir şeyiniz yoktur. İşte bir de bakmışsınız, mevcudiyetin iki arada bir derede kalmışlığına mahkum olmuşsunuz. Ailesiz bekarların sonu budur işte! İşsizlik maaşı bittikten sonra kira sözleşmenizi feshedersiniz. İçinizde boy gösteren utanç, sizi mahallenizi terk etmeye zorlar.

En hızlı şekilde günlük yaşantıma eşlik eden birkaç cihaz ve gereksiz süs eşyasından kurtulunca, aslında önem arz edenin yalnızca bir küçük sırt çantası ile yiyecek sepetinde olduğunu anladım. Geçen sene yaz ortasında sokakta kaldım. Yağmur mevsimi sona ereli rahat bir hafta oluyordu. Dışarıda uyumayı öğrenmek için en uygun dönemdi ve öğrendim. Geçmiş yüzyıllara demir atmış, mezarlık ve tapınak manzarasının içindeki, oturulmayan, en sondaki virane evlerin birkaç metre ötesine -şehrin tepelerini benim kadar iyi bildiğinizi tahmin ediyorum- yerleşirdim akşamları ve halimden şikayetçi değildim. O mevsimde her şey hâlâ kolay gelirdi. Ancak niyetim size burada, bu tuhaf ama en mutlu ve kuşkusuz en öz-

gür yaşadığım haftaları anlatmak değil. Yiyecek bulmak için en serin saatlerde yürür, hava çok nemliyse, şehrin tepesinde bambuların kusursuz gölgesinde gevşemekle yetinirdim.

Elimde ne kalmıştı? Akşam uzanınca hep aynı düşünce yoklardı beni: tüm bunlar bir oyun. Büyük bir şaka. Er ya da geç bir açıklama yapılacaktı bana. Özür dilenecekti benden ve bilecektim. Hepimiz bilecektik neler olduğunu. Gelecekti o gün, ama ne zaman bilmiyorduk. Sabretmek gerekiyordu. Ancak o zaman bu absürd tiyatro oyunundan kaçabilecektik. Ariadne'nin ipi, bizi imdat çıkışma götürecekti.

Ama hiç öyle olmadı. Her akşam bunun bir şaka olduğuna ve gecenin her şeyi düzelteceğine inanarak uzanırdım.... Her şeyin bu denli anlamsız olması imkansızdı; yıldızlar, rüzgar, insanlar.

O haftalar boyunca bir şeyin farkına vardıysam o da şudur: anlam diye bir şey yoktur. Yani anlamın ortaya çıkışı kendiliğinden olmamıştır. Anlam denilen şey, insanlar tarafından yaralara merhem niyetine icat edilmiş ve anlam arayışı insanları ele geçirmiş, zihinlerini bulandırmış. Ayrıca hiçbir "Büyük Düzenleyici Güç" de bizi göklerin tepesinden gözlememekte. Bu besbelliliğin başımı döndürdüğü günlerde can simidi niyetine ayrılamadığım bir takım eşya ve anıları önüme bazen yayıverme ihtiyacı duyardım. Kurtuluşumun onlardan gelmesini beklediğimden değil, hayır. Yine de onlardan, tıpkı evreni güzelleştiren bir fondöten gibi, sönük ve soğuk bir ışık yayılıyordu. Bu ışıkta, yıldızların parlayışına benzer bir taraf vardı: çünkü fotoğraflarda görünen

yüzler, çoklukla kaybettiklerimindi, benim için kıymetli nesneleri üreten fabrikaların kapılarına o zamandan beri kuşkusuz çoktan kilit vurulmuştu, yanımdan hiç ayırmadığım eski anahtarınsa uzun zamandır açacağı hiçbir kapı kalmamıştı.

Sonbahar yaklaşıyordu. Gecelerin sonu daha serindi. Yağmur, beni iki kez uykumda yakalamış ve bambularımın oradan kovmuştu. Sırılsıklam, biraz daha aşağıda, içinde oturulmayan virane bir eve sığınmış, göğün deliklerini yamamasını beklemiştim. Son zamanlarda sürdürdüğüm sıkıntısız hayatı uzun süre devam ettiremeyecektim; bu, beni kaygılandırıyor hatta bazen paniğe sürüklüyordu. Bu bakımsız evlerden birine yerleşmeyi bir an bile düşünmedim, midemi bulandırıyorlardı. Akabinde başımı sokabileceğim bir yer aramaya koyuldum. Sokakları gözlemlemeye zamanı olan biri, kimin tek başına yaşadığını ve o kişinin alışkanlıklarının ne olduğunu çabucak anlar. Örneğin alışverişe giderken bazı yaşlılar, arkalarından kapılarını kilitlemiyorlar. Bitki örtüsünün durdurduğu çıkmaz sokakların sonunda, kenarda köşede kalmış birçok evi "gözetledim". Oralara ilk zamanlar yalnızca kuvvetli yağmur yağdığında sığınıyordum. Bir fırtına beni kırk sekiz saat boyunca bir sağırın evinde mahsur bıraktı. Gün içerisinde yağışların arası açılınca yeniden yürümeye başlıyordum. Bu başıboş gezintilerimden birinde kendimi tesadüfen sekizimden on altı yaşıma kadar, en mutlu yıllarımı geçirdiğim mahallede buluverdim. Ah o kıymetli seneler! Art arda birkaç sabah gözetlemeye koyuldum. Uzaktan seçtiğim bir adam, saat sekize doğru büyüdüğüm evden ayrılı-

yordu. Büyük olasılıkla bir yerlere, işe gidiyordu. Kim bilir... Canım yeniden görmek istedi. Girişiniz, karşıki ev dışında başka yerden fazlaca görülemezdi. Bir sabah orada oturan yaşlı kadın neyse ki dışarı çıktı. Yavaşça kimseciklerin olmadığı sokakta aşağıya doğru yürüdü. Ne olurdu ki... Deneyeyim dedim ve işte birkaç adım attım, zili çaldım. İçeride kimse yoktu. Gerçekten de yalnız yaşıyordunuz. Yıllara rağmen kapı kilidi değişmemişti. Ve zaten o gün kapıyı da kilitlememiştiniz. Anahtarımı kullanmama gerek kalmadı. Eski krallığımda hemen ilk adımlarımı atıverdim... İşte sonbaharın başında bir gün, nasıl kendimi evinizde bulduğumun hikayesi, Shimura-san.

Bazı deniz kaplumbağalarının ölmek için doğdukları kumsala geri döndükleri, somonlarınsa denizi bırakıp büyüdükleri nehre yumurtalarını salmaya yollandıkları söylenir. Canlıları bu türden kurallar çekip çevirir. Varlığımın büyük bir kısmını devirdikten sonra, en eski yaşam alanlarımdan birine geri kavuşuyordum. Sekiz sene boyunca "büyük keşifler"imi yaptığım yere. Hayranlıkla karışık hayrete düştüğüm ve olağanüstü düşler kurduğum yer. Çok sonraları sizin odanız olacak benim odamdaki pencereden son zamanlarda manzaranın tadını o kadar da çıkartamıyorsunuzdur. Ondan yılmış olabilirsiniz. Ama benim gibi bir çocuk için İnasa Tepesi ile koyu, ayrıca tersane ile tüm gemileri, bir bakışta kucaklayabilmenin ne olabileceğini bir düşünün. Sola doğru eğilirsem vaftiz edildiğim Ōura Kilisesi'ni ve en sağda da uzaktaki kuzey mahallelerini seçebiliyordum. Bir Hıristiyan ülkenin bombasıyla yerle bir olan bu katolik ma-

hallelerini, ne garip... Japonya'da çok az Hıristiyan var, Amerika'nın bıraktığı öfkeli atomlar, onlara, ölümcül bir oyun oynamak istemiş gibi.

Uzak bir 9 Ağustos günü çok sayıda atamın can verdiği o dünyaya bakan ve onun yeniden doğuşuna açılan odamı severdim. Sekiz senem orada geçti. O odaları, duvarları ne severdim... Yeryüzündeki tüm anayasalara, değiştirilemez bir madde olarak, herkese geçmişinin kutsal yerlerine, canının istediğinde geri gelme hakkını koymak gerektiğini düşünüyorum. Çocukluğunun geçtiği tüm daire, ev ve bahçelere girmeyi sağlayan anahtar takımını kişiye teslim edip onun, insan belleğinin bu kış saraylarında, saatlerce kalmasına izin vermek isterdim. Bu zaman hacılarını yeni ev sahipleri engelleyemezler de. Buna gönülden inanıyorum ve bir gün siyasete geri dönseydim sözünü vereceğim tek ve son madde bu olurdu, diye düşünüyorum...

On altı yaşındayken bir pazar günü, annemler arabayla Shimabara tarafındaki kuzenlerini ziyarete gittiler. Geri dönmediler. Fırtınanın neden olduğu toprak kayması, yolu ve üzerindekileri dağda bir yerlere sürüklemiş. İşte, hem yetim, hem öksüz kalmıştım. Bana geride kalan ailem baktı. Yakın akrabalarımdan birinin yanına taşındım. Evi terk ettiğim günü hatırlıyorum. Çok sonraları oraya bir hırsız gibi acınacak halde geri dönüp annemlerin yatak odasına yerleşeceğimi hiç düşünemezdim.

Daha sonra Fukuoka'da üniversiteye yazıldım ama okuyamadım. Hiçbir şeye odaklanamıyordum. O toprak kaymasının içimde devam ettiğini yavaş yavaş an-

ladım. Bir tayfun günü, ilk kurbanlarının üzerine atlayarak başlamıştı ve şimdi sıra bendeydi. Heyelan, işini daha yavaş ve belli etmeden görüyor, yaşamayı istediğim hayatı parça parça götürüyordu. Ne yaparsam yapayım elimden bir şey gelmiyordu. Bir şeyler kırılmış olmalıydı. Halihazırdaki dünyadan nefret etmeye ve bazı topluluklarla haşır neşir olmaya başladım. 1970'te, yirmi yaşımda, yasadışı Japon Kızıl Ordusu'na girdim. Ülkemiz ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki güvenlik antlaşmasının yenilenmesi, ailemin üzerine atom bombası bırakanlarla kurulan ilişkiyi sürekli kılıyordu. Nefret etmek! Yıllarımı nefrete adadım. Gerisi sadece göstermelikti. Kimilerinin kendini yağlı boyaya vermesi gibi kendimi kızıl rüyama verdim. Aşırılar için olan eğilimimi bile ciddiye almıyordum. İçimizde kaybetme ihtirası, zafer sloganları atıyorduk. Bir gün bazılarımız yakalandı. Ortadan kaybolmak zorunda kaldım. Biz diyerek kendisinden kaçmaya çalıştığım özbenliğimi, uyuşturucuda eritmeye kalkışınca, bana yeni kimlik belgeleri verildi. Maaşlı olarak çalıştığım çeşitli işlerden hayatımı kazandım ama ikinci ismimin bana sunduğu fırsatı asla değerlendiremedim. İşte böyle.

Şubat 2009 – Mart 2010

Nagazaki'nin banliyösünde yalnız yaşayan Shimura-san'ın düzenli hayatı bir gün tuhaf bir biçimde değişir; evinde nesneler, esrarengiz bir şekilde yer değiştirip yiyecekler kayboluyordur. Bu bir hayaletin işi midir yoksa Shimura-san'ın sanrısı mı? Gerçek, gizlenmiş bir kamera sayesinde ortaya çıkar.

Yaşanmış bir olaydan esinlenen, Fransız Akademisi Büyük Roman Ödülü'nü kazanmış *Nagazaki*, üzerine Japonya tarihinin gölgesinin düştüğü ve suçluluk, utanç, yalnızlık, pişmanlık temalarını harmanlayan küçük ancak çarpıcı bir anlatı...

THG
451820
CAG

ISBN: 978-975-570-677-1
9 789755 706771

9 TL

www.selyay
www.twitter.
www.faceboo